

DISPOSICIONS GENERALS

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA

Llei 8/2025, de 30 de juliol, de l'Estatut de municipis rurals

El president de la Generalitat de Catalunya

Els articles 65 i 67 de l'Estatut preveuen que les lleis de Catalunya són promulgades, en nom del rei, pel president o presidenta de la Generalitat. D'acord amb l'anterior promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

I. Els municipis rurals

Tres quartes parts de la població de Catalunya viuen en el 15% del territori, mentre que el quart restant n'ocupa el 85%. Aquesta dada constata que el repartiment demogràfic és desigual i descompensat.

Així, la meitat de la població es concentra a l'entorn de l'eix litoral marcat pel territori de les deu comarques que van del Maresme al Baix Camp, incloent-hi el Vallès Occidental i l'Oriental i l'illa interior del Gironès, amb una mitjana d'habitants per quilòmetre quadrat per sobre dels 242,8. En concret, el Barcelonès té un volum de població i de densitat que converteix aquesta comarca en una de les zones més densament poblades d'Europa, amb 15.649,86 habitants per quilòmetre quadrat. Però la densitat de les altres trenta-dues comarques i Aran està per sota. Són els casos, per exemple, del Pallars Sobirà (5,15), l'Alta Ribagorça (9,24), el Pallars Jussà (9,81), el Solsonès (13,58), l'Alt Urgell (14,13), la Terra Alta (15,89), el Priorat (18,53), el Lluçanès (21,41), la Noguera (21,95), les Garrigues (23,83), la Ribera d'Ebre (25,81), el Ripollès (26,60), la Conca de Barberà (30,92), la Segarra (32,39), el Berguedà (35,14), la Cerdanya (35,17) o el Moianès (42,70). D'acord amb les dades oficials de població resultants de la revisió dels padrons municipals en data 1 de gener de 2022 (Reial decret 1037/2022, de 20 de desembre), dels 947 municipis de Catalunya, el 62,62% (593) tenen una població que no supera els 2.000 habitants i, dins d'aquest percentatge, el 55,99% (332) no supera el llindar de població de 500 habitants. D'altra banda, d'acord amb la classificació segons el grau d'urbanització publicat per Eurostat l'any 2018, Catalunya té un 75% de municipis de densitat baixa i un 21% de municipis amb densitat intermèdia, mentre que els municipis urbans o de densitat alta només són el 4%.

Per als ajuntaments dels municipis rurals, el sistema de funcionament de l'administració pública municipal comporta una càrrega molt feixuga atès que no disposen dels mitjans humans, materials i pressupostaris necessaris per a poder complir tots els requisits i dur a terme les gestions administratives que exigeix la llei.

Es tracta de posar en l'eix d'aquesta llei els ciutadans de Catalunya i Aran que viuen en aquests municipis, amb idèntics drets que la resta de la ciutadania, i es tracta també de dotar les administracions locals de les comarques rurals de les eines adequades per a garantir la prestació dels serveis que els corresponen.

II. Marc estatutari

El capítol VI del títol II («De les institucions») de l'Estatut d'autonomia de Catalunya dedica dotze articles al govern local, dels quals és molt rellevant l'article 84, que fixa les competències locals. L'apartat 3 d'aquest article diu literalment: «La distribució de les responsabilitats administratives en les matèries a què fa referència l'apartat 2 entre les diverses administracions locals ha de tenir en compte llur capacitat de gestió i es regeix per les lleis aprovades pel Parlament, pel principi de subsidiarietat, d'acord amb el que estableix la Carta europea de l'autonomia local, pel principi de diferenciació, d'acord amb les característiques que presenta la realitat municipal, i pel principi de suficiència financera».

CVE-DOGC-A-25211023-2025

Pel que fa als mecanismes de finançament, l'apartat 4 del mateix article 84 assenyala que «[l]a Generalitat ha de determinar i fixar els mecanismes per al finançament dels nous serveis derivats de l'ampliació de l'espai competencial dels governs locals». Al seu torn, l'article 88 («Principi de diferenciació») estableix que «[l]es lleis que afecten el règim jurídic, orgànic, funcional, competencial i financer dels municipis han de tenir en compte necessàriament les diferents característiques demogràfiques, geogràfiques, funcionals, organitzatives, de dimensió i de capacitat de gestió que tenen».

D'altra banda, pel que fa a la possibilitat de cooperació, l'article 87 de l'Estatut disposa que «els municipis tenen dret a associar-se amb altres i a cooperar entre ells i amb altres ens públics per a exercir llurs competències, i també per a complir tasques d'interès comú. A aquests efectes, tenen capacitat per a establir convenis i crear mancomunitats, consorcis i associacions i participar-hi, i també adoptar altres formes d'actuació conjunta. Les lleis no poden limitar aquest dret si no és per a garantir l'autonomia dels altres ens que la tenen reconeguda».

Pel que fa als municipis rurals, l'article 116 de l'Estatut estableix la competència de la Generalitat en «el desenvolupament integral i la protecció del món rural». D'altra banda, són competències exclusives de la Generalitat l'organització territorial i el règim local, d'acord amb els articles 151 i 160. A més, en l'àmbit de l'ordenació del territori (article 149.1.b i e), correspon a la Generalitat la competència exclusiva sobre l'establiment i la regulació de les figures de planejament territorial i del procediment per a tramitar-les i aprovar-les, i sobre la determinació de mesures específiques de promoció de l'equilibri territorial, demogràfic, socioeconòmic i ambiental, entre altres aspectes. També correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria d'habitatge (article 137).

En definitiva, les competències estatutàries permeten de desenvolupar un ampli ventall de mesures legislatives en l'àmbit local i, específicament, en l'àmbit del municipi rural.

III. Marc normatiu europeu i català

La Carta europea de l'autonomia local, de 15 d'octubre de 1985, va garantir l'autonomia local com a mesura per a aconseguir unes «entitats locals investides de competències efectives i una administració alhora eficaç i propera al ciutadà». Així, l'article 4.3 plasma el principi de subsidiarietat: «De manera general, l'exercici de les competències públiques ha de recaure, preferentment, en les autoritats més properes als ciutadans. L'atribució d'una responsabilitat a una altra autoritat ha de tenir en compte l'abast i la natura de la tasca, i les exigències d'eficàcia i d'economia».

L'article 5 del Tractat de la Unió Europea recull el principi de subsidiarietat i l'article 10.3 estableix que les decisions s'han de prendre de la manera més oberta i pròxima als ciutadans.

D'altra banda, l'article 39.1.b del Tractat de funcionament de la Unió Europea estableix com a objectiu específic de la política agrària europea garantir un nivell de vida equitatiu a la població agrícola. L'article 174 presta una atenció especial a les zones rurals i a les zones que pateixen desavantatges naturals o demogràfics greus i permanents, entre els objectius de cohesió econòmica, social i territorial:

«A fi de promoure un desenvolupament harmoniós del conjunt de la Unió, aquesta ha de dur a terme i prosseguir la seva acció encaminada a reforçar-ne la cohesió econòmica, social i territorial.

»La Unió s'ha de proposar, en particular, reduir les diferències entre els nivells de desenvolupament de les diverses regions i el retard de les regions menys afavorides.

»Entre les regions afectades s'ha de prestar una atenció especial a les zones rurals, a les zones afectades per una transició industrial i a les regions que pateixen desavantatges naturals o demogràfics greus i permanents com, per exemple, les regions més septentrionals amb una densitat de població escassa i les regions insulars, transfrontereres i de muntanya».

La Unió Europea afirma al començament de la Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions titulada «Una visió a llarg termini per a les zones rurals de la Unió Europea: cap a unes zones rurals més fortes, connectades, resilients i pròsperes abans del 2040»: «Les zones rurals de la Unió Europea són una part essencial del mode de vida europeu. Són la llar de 137 milions de persones, que representen gairebé el 30% de la seva població i cobreixen més del 80% del seu territori, tenint en compte tots els municipis i comunes d'Europa amb poca població o baixa densitat».

La Comissió Europea marca la direcció als estats membres i a les regions, a les quals convida a definir llurs objectius i agendes de desenvolupament del medi rural, adaptats a llur context. Alhora, assenyala la necessitat de crear espais que facilitin la participació de tots els actors rurals en la implantació d'aquesta «visió a llarg termini»: societat civil, administracions, municipis i empreses. Amb aquesta finalitat, la Comissió Europea ha

CVE-DOGC-A-25211023-2025

aprovat i difós el Pacte rural europeu, que ha de servir per a aterrar la «visió a llarg termini» i per a reforçar la governança multinivell i la coordinació de les actuacions que donen resposta a les necessitats dels municipis rurals. Entre aquests referents, cal situar singularment les accions adreçades a vetllar per la no-discriminació per raó de gènere al món rural i la implantació de mesures per a la creació d'activitat econòmica i ocupació, que tinguin en compte particularment l'acció de les dones en l'àmbit rural, per tal de guanyar en equitat i afavorir la conciliació familiar.

Una de les eines per a l'assoliment de la «visió a llarg termini» i per a l'execució del Pacte rural (l'Agenda rural de Catalunya en l'àmbit català) és l'establiment de mecanismes de verificació rural (*rural proofing*), que, com defineix la Comissió Europea, es basen en la revisió de les polítiques públiques amb una perspectiva rural, a fi d'adaptar-les a qui viu i treballa a les zones rurals. Cal, per tant, que les polítiques públiques de les administracions, incloent-hi les normes jurídiques com a possible manera de desplegar-les, adoptin la perspectiva rural en llurs implicacions i potencials, positius i negatius, directes i indirectes, en la sostenibilitat social, econòmica i ambiental rural: així, per exemple, en relació amb l'ocupació rural, les perspectives de desenvolupament, el benestar social, la igualtat d'oportunitats per a tothom i la qualitat ambiental de les zones i comunitats rurals.

En el cas normatiu, el mecanisme rural de Catalunya enllaça amb el consolidat moviment de millorament de la qualitat normativa (*better regulation*), que implica la necessitat d'incorporar a l'avaluació dels impactes normatius la perspectiva específicament rural.

En aquest sentit, l'Agenda rural de Catalunya, impulsada pel Govern, identifica les necessitats i els reptes del territori rural per a garantir-ne les condicions de vida i de desenvolupament, i esdevé un element clau per a planificar les polítiques d'equilibri i cohesió territorials. L'actuació dels grups d'acció local com a ens col·laboradors territorials ha estat molt rellevant per al desenvolupament territorial dels municipis rurals. L'Agenda rural de Catalunya, a més, ha esdevingut un referent i una font de propostes per a aquest estatut.

L'acció 876 de l'Agenda rural de Catalunya proposa «[a]provar l'Estatut del municipi rural», la qual cosa implica que aquesta llei dona resposta a la voluntat expressada durant el procés participatiu de l'Agenda. La llei inclou les accions que es podien convertir en mesures normatives. Així, hi ha vincles de quaranta-tres articles i set disposicions transitòries amb setanta-set accions de l'Agenda rural de Catalunya, que sumen un total de noranta-nou vincles. De les setanta-set accions diferents de l'Agenda que es poden vincular amb l'Estatut dels municipis rurals, trenta-sis són accions prioritzades i nou són accions estratègiques.

El Consell Català de Municipis Rurals és l'òrgan d'assessorament del Govern en matèria de règim local i de participació i proposta en els àmbits que afecten els municipis rurals, d'acord amb el que disposa el Decret 166/2022, de 13 de setembre, pel qual es crea el Consell Català de Municipis Rurals. Aquesta llei modifica les seves funcions per a ampliar-ne l'abast i adaptar-les als requeriments de la mateixa llei.

La llei reconeix com a interlocutors del Govern en les matèries de l'àmbit dels municipis rurals les associacions i entitats que tenen per objecte la representació, la promoció i la defensa dels interessos d'aquests municipis.

IV. Objectius

Aquesta llei pretén contribuir a millorar les condicions de vida de la ciutadania que viu en municipis rurals i vol ésser una eina normativa eficaç per a garantir l'arrelament de les persones que hi viuen i per a afavorir el repoblament i l'equilibri territorial. La llei també pretén que les mesures que inclou siguin eficaçes i duradores, i vol aprofitar els nous contextos generats a escala global i local per a afavorir el desenvolupament social i econòmic de les zones rurals catalanes.

Aquesta llei neix a partir dels objectius del quart eix del Pla de govern de la XIV legislatura, amb relació a l'objectiu de desenvolupament sostenible 11 («Ciutats i comunitats sostenibles»), en concret els que marca l'apartat 4.2.1, dins l'eix «Per un país verd, equilibrat i connectat», pel que fa a l'establiment d'un règim específic per als municipis rurals i aconseguir l'equilibri territorial i la igualtat material de llurs habitants. Així mateix, aquesta llei compleix la mesura 5.3.3 del Pla de govern de la XV legislatura i vol assolir l'objectiu específic 5.3: cohesionar i reequilibrar el territori assegurant el finançament adequat per al món local. L'Agenda rural de Catalunya recull, en bona mesura, aquests objectius i aquest estatut els té en compte.

A més, aquesta llei pretén fomentar el desenvolupament sostenible del món rural, amb la promoció d'accions públiques que tendeixin a l'assoliment dels objectius econòmics, socials i ambientals, per a la qual cosa es requereix el compromís i la col·laboració de totes les administracions públiques catalanes.

V. Estructura

CVE-DOGC-A-25211023-2025

La Llei de l'Estatut de municipis rurals consta de seixanta-vuit articles distribuïts en set títols, sis disposicions addicionals, dues de transitòries, una de derogatòria i deu de finals.

S'estructura en un títol preliminar, que conté les disposicions de caràcter general; el títol primer, sobre les competències i les relacions interadministratives; el segon, sobre el Mecanisme Rural de Garantia; el tercer, sobre el reforç del finançament dels municipis rurals; el quart, sobre les mesures per al millorament dels serveis, la lluita contra el despoblament i el foment general dels municipis rurals; el cinquè, sobre mesures tributàries relatives als municipis rurals, i el sisè, sobre l'autonomia local dels municipis rurals. El títol preliminar defineix el concepte de municipi rural, que considera diversos aspectes, no només la població, i distingeix, dins d'aquesta categoria, els municipis rurals d'atenció especial, com a expressió legal de les específiques necessitats d'aquests. També defineix què és una comarca rural, seguint les propostes de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic, i estableix els municipis rurals que pertanyen a comarques urbanes limítrofes amb comarques rurals amb un elevat grau de ruralitat.

A més, desenvolupa l'articulació concreta de les obligacions jurídiques derivades del dret dels habitants dels municipis rurals a una bona administració, en connexió amb l'article 30 de l'Estatut.

Aquest títol preliminar inclou un conjunt de principis generals que informen l'ordenament jurídic i que, per tant, han d'ésser útils per al desenvolupament de polítiques públiques per part de les administracions catalanes, que han de seguir-los i respectar-los a favor dels municipis rurals. Finalment, inclou un esment a l'equitat, principi tradicional del dret català, que ha de permetre d'evitar la rigidesa de l'aplicació de normes que afecten els municipis rurals, modulant-ne la interpretació. Aquestes dues aportacions, que prenen en consideració la tradició jurídica catalana, es configuren com a elements de salvaguarda dels municipis rurals.

El capítol I del títol I fa referència a l'exercici de competències, funcions o activitats dels municipis rurals i té una cura especial a evitar la duplicitat de competències.

El capítol II recull els principis generals de les relacions interadministratives i defineix les obligacions jurídiques concretes d'altres administracions en llurs relacions amb els municipis rurals, que deriven del principi de col·laboració administrativa, per a millorar la capacitat de gestió dels municipis rurals.

El títol II regula l'aplicació de l'anomenat Mecanisme Rural de Garantia. En aquest sentit, estableix l'obligatorietat que els projectes de llei i de decret que atribueixin, transfereixin o deleguin competències, funcions o activitats als municipis rurals incloguin una avaluació d'impacte normatiu específica, que cal incorporar a la memòria. Es reforcen així les exigències de millorament normatiu, ja incloses en les lleis catalanes; de procediment, i de transparència i bon govern. D'altra banda, regula la programació i planificació de les polítiques públiques de les administracions pel que fa als municipis rurals. Recull així la important tasca de planificació per a atorgar estabilitat i seguretat jurídica, que els darrers anys s'ha anat estenent a àmbits com la contractació pública o els plans anuals normatius i que arriba ara a l'esfera municipal de la mà dels municipis rurals.

El títol III tracta sobre el reforç del finançament dels municipis rurals. En aquest sentit, resta palès que és la Generalitat qui l'ha de promoure. Es proposen dues accions concretes amb aquest objectiu. D'una banda, s'estableix un fons específic de municipis rurals de caràcter incondicionat i, de l'altra, es disposa la creació d'una línia específica d'inversions per als municipis rurals perquè facin front a la regressió demogràfica i a l'envelliment de la població. A més, s'estableix que les bases reguladores i les convocatòries d'ajuts i subvencions de la Generalitat incorporin criteris d'incentivació positiva i mesures de suport específic per a les persones empadronades als municipis rurals i que les convocatòries de subvencions adreçades als ajuntaments incloguin un tram específic per als municipis rurals.

El títol IV, relatiu a les mesures per al millorament dels serveis, la lluita contra el despoblament i el foment general dels municipis rurals, pretén implantar un seguit de millores de diferent classe. El capítol I inclou diverses mesures referides a l'ordenació territorial, l'urbanisme, el patrimoni i l'habitatge.

Respecte a la potestat normativa dels municipis rurals, el capítol II considera rellevant que les diputacions –i els consells comarcals si així ho consideren– facilitin als municipis rurals, més enllà de les ordenances tipus, la redacció de llurs ordenances amb la qualitat normativa adequada, especialment als municipis que tenen menys recursos i coneixement, per tal de mesurar els possibles impactes socials, ambientals i econòmics de la normativa, incloent-hi la mesura de les càrregues administratives.

La rellevància de la mesura prové de la constatació de l'elevat nombre de normes municipals dictades anualment i de llur baixa qualitat normativa, d'acord amb l'anàlisi de la doctrina jurídica i amb els informes del Síndic de Greuges de Catalunya, que del 2016 ençà ha mesurat el paràmetre del bon govern regulatori local, en les avaluacions anuals de la legislació catalana de transparència, accés a la informació i bon govern, i ha cridat repetidament l'atenció sobre la important necessitat de millorar la situació.

Pel que fa a la seguretat pública, el capítol III estableix l'obligació del departament competent en matèria de

CVE-DOGC-A-25211023-2025

seguretat pública de redactar un pla específic d'actuació per als municipis rurals i estableix que les competències, funcions o actuacions reconegudes per l'ordenament jurídic als municipis rurals en matèria de policia administrativa es duguin a terme amb l'auxili del Cos de Mossos d'Esquadra, fet que representa un avenç en el model de policia de Catalunya, en esdevenir aquesta la policia administrativa d'aquests municipis. En matèria de plans de protecció civil, estableix el principi de diferenciació per a aquests municipis, tenint en compte la necessitat de simplificació i suport.

El capítol IV regula l'escolarització en els centres educatius dels municipis rurals i la creació d'un mecanisme de finançament extraordinari per a sostenir-los, d'acord amb els criteris del departament competent en matèria d'educació. El capítol V regula les polítiques de joventut adaptades al món rural.

Pel que fa a l'ocupació i l'emprenedoria, el capítol VI inclou mesures en matèria d'ocupació pública i mesures per a afavorir l'estabilitat del teixit empresarial, l'emprenedoria, l'economia social i el treball autònom.

Té una rellevància especial el capítol VII, que conté les propostes de simplificació administrativa i d'administració digital per a alleugerir la càrrega burocràtica a les administracions dels municipis rurals, que, sovint, no tenen la capacitat per a afrontar tots els deures administratius que els són atribuïts. Aquestes propostes complementen les accions que, a l'empara de la Llei 18/2020, de 28 de desembre, de facilitació de l'activitat econòmica, i del Decret 131/2022, com a reglament que desplega aquesta llei, són vigents o estan projectades respecte a l'activitat econòmica i afecten empreses o treballadors autònoms.

En aquesta línia, la Llei estableix la creació d'un portal homogeni per a la prestació i l'intercanvi de serveis i aplicacions als municipis rurals, amb l'objectiu de garantir i afavorir la intercomunicació telemàtica de serveis, l'intercanvi de dades i documents, i la simplificació i agilitat dels procediments administratius que duu a terme l'ajuntament davant de la Generalitat, amb exclusió d'aquells relatius a l'activitat econòmica.

Així mateix, s'estableix la tramitació unificada de procediments i la substitució de l'aportació de documentació per declaracions responsables i models normalitzats, d'ús obligatori per a la tramitació dels procediments en què s'hauran d'incloure únicament les dades requerides per la normativa aplicable.

Aquest capítol també conté disposicions sobre l'administració digital i estableix un estàndard temporal, per defecte, de prestació de serveis bàsics, llevat que la carta de serveis corresponent estableixi una altra cosa.

El capítol VIII fa referència als serveis de salut pública i el capítol IX regula l'accés a equipaments, serveis públics bàsics, activitats rellevants i serveis econòmics d'interès general als municipis rurals.

El títol V incorpora les mesures tributàries relatives als municipis rurals. Ho fa en dos capítols. El primer regula les mesures en l'impost sobre la renda de les persones físiques pel que fa al trasllat de la residència habitual a un municipi rural, per a facilitar o bé l'adquisició o la reforma de l'habitatge habitual en un municipi rural, o bé la deducció per lloguer d'habitatge.

En el segon capítol es regulen les mesures relatives a l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, que inclouen la rebaixa del tipus de gravamen per a l'adquisició o rehabilitació d'habitatge habitual en un municipi rural.

Finalment, el títol VI regula l'aplicació de l'autonomia local dels municipis rurals. En la línia de la defensa d'aquesta institució s'estableix la participació dels municipis rurals en els procediments d'identificació, disseny, execució i avaluació de les polítiques públiques que els afectin específicament i en els òrgans de la Generalitat. També es regula el tràmit de conciliació prèvia, que té per objecte tractar de resoldre de manera acordada els conflictes que sorgeixin entre la Generalitat i els municipis rurals, o entre els mateixos municipis rurals, abans de la presentació de la demanda corresponent davant de l'ordre contenciós administratiu.

Tanquen la Llei les disposicions addicionals, transitòries, derogatòria i finals. Entre aquestes destaca la relativa a les lleis de pressupostos, que han d'incloure les partides necessàries per a fer efectiva aquesta llei i fer front a les obligacions establertes.

Aquesta llei respecta els principis de bona regulació, necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

Pel que fa al principi de seguretat jurídica, la iniciativa normativa s'ha d'exercir de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, incloent-hi el de la Unió Europea, generant un marc normatiu estable, predictable, integrat, clar i de certesa, que en faciliti el coneixement i la comprensió i, en conseqüència, l'actuació i la presa de decisions. En aplicació del principi de transparència, la Llei defineix clarament els seus objectius i inclou una justificació en aquest preàmbul. A més, s'ha seguit el procediment d'elaboració pertinent, amb la participació adequada. En aplicació del principi d'eficiència, aquesta llei ha tingut en compte la necessitat d'evitar càrregues administratives innecessàries o accessòries i ha intentat racionalitzar, en la seva aplicació, la gestió dels recursos públics, que han estat considerats en el marc de l'ordenament jurídic vigent, i

CVE-DOGC-A-25211023-2025

afavorir l'anàlisi econòmica en l'elaboració de les normes, en particular per a evitar la introducció de restriccions injustificades o desproporcionades en l'activitat econòmica local.

Títol preliminar. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, àmbit d'aplicació, definicions i classificació

Article 1. Objecte

Aquesta llei té per objecte:

- a) Establir un estatut específic per als municipis rurals per tal d'aconseguir l'equilibri territorial i la igualtat material de llurs habitants.
- b) Establir mesures de caràcter transversal amb la finalitat de garantir l'aplicació i el manteniment del règim específic dels municipis rurals.
- c) Establir un sistema de finançament propi per a garantir l'adequada prestació dels serveis dels municipis rurals en condicions d'igualtat respecte a la resta de municipis catalans.
- d) Establir mesures adreçades a la ciutadania dels municipis rurals i a l'exercici de l'activitat econòmica que s'hi aconsegueix, per tal d'afavorir-hi l'arrelament i d'evitar-ne el despoblament.

Article 2. Àmbit d'aplicació

Aquesta llei s'aplica a:

- a) Els ens locals als quals es reconeix la subjecció al règim especial de municipi rural, en els termes establerts.
- b) L'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic institucional.
- c) Les administracions locals, d'acord amb llur àmbit competencial i el respecte a l'autonomia local.

Article 3. Definicions

Als efectes del que disposa aquesta llei, s'entén per:

- a) *Comarca rural*: la comarca en què un mínim del 15% de la seva població viu en municipis amb una densitat de població inferior a 150 habitants per quilòmetre quadrat. Si una comarca rural té una densitat de població de fins a 90 habitants per quilòmetre quadrat, s'entén que té un elevat grau de ruralitat.
- b) *Comarca limítrofa*: comarca que limita amb una comarca rural amb un elevat grau de ruralitat.
- c) *Municipi rural*: municipi la població del qual és inferior o igual a 2.000 habitants i que pertany a una comarca rural. També tenen aquesta consideració els municipis de menys de 2.000 habitants que pertanyen a una comarca limítrofa i que compleixen una d'aquestes dues condicions: tenen una densitat de població menor o igual a 90 habitants per quilòmetre quadrat o una taxa de creixement de la població negativa en els darrers deu anys.
- d) *Municipi rural d'atenció especial*: municipi rural amb una població inferior o igual a 500 habitants. També tenen la condició de municipi rural d'atenció especial els municipis rurals amb una població superior als 500 habitants i inferior als 2.000 que compleixen com a mínim una de les condicions següents: tenen una densitat de població inferior a 12,5 habitants per quilòmetre quadrat, o una taxa de creixement de població menor al 10% en els darrers deu anys, o un índex d'envelliment superior al doble de la mitjana de Catalunya.

Article 4. Classificació

1. La classificació d'un municipi com a municipi rural o com a municipi rural d'atenció especial es fa d'acord

CVE-DOGC-A-25211023-2025

amb els indicadors que estableix l'article 3, basats en les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya o de l'organisme oficial pertinent. El departament competent en matèria de cooperació local ha de publicar la llista de municipis rurals en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

2. La classificació de municipi rural i de municipi rural d'atenció especial es revisa cada quatre anys, dins els sis mesos següents a la constitució dels nous ajuntaments resultants de les eleccions municipals. En aquesta revisió, l'indicador poblacional pot tenir una variació de com a màxim el 5%, per a adquirir de nou o perdre la categoria de municipi rural o de municipi rural d'atenció especial.

3. El departament competent en matèria de cooperació local ha de comunicar la nova llista de municipis rurals sorgida de la revisió al Consell Català de Municipis Rurals, al Consell de Govern Locals i a les entitats municipalistes, i també a les associacions i entitats que tenen per objecte la representació, la promoció i la defensa dels interessos dels municipis rurals.

4. En el cas que el municipi perdi la consideració de municipi rural o de municipi rural d'atenció especial, es mantindrà la validesa i la vigència dels convenis dels que siguin part per la consideració de municipi rural o municipi rural d'atenció especial. Igualment, es mantenen els beneficis que resultin aplicables a aquests municipis i als seus veïns, per la seva consideració de municipi rural o de municipi rural d'atenció especial, durant un període de quatre anys des de la pèrdua d'aquesta condició.

5. En el cas de la creació de nous municipis derivats d'un procediment de fusió de municipis rurals la població dels quals superi el llindar dels 2.000 habitants, el municipi resultant manté a tots els efectes la condició de municipi rural o municipi rural d'atenció especial, durant un període de deu anys. Transcorregut aquest termini perd la condició de municipi rural si la seva població és superior als 2.000 habitants.

Capítol II. Finalitats i principis rectors

Article 5. Finalitats

Aquesta llei té les finalitats següents:

a) Promoure l'efectivitat dels drets de les persones que viuen als municipis rurals, incloent-hi llur dret a una bona administració dels afers locals i llur dret a l'hàbitat rural.

El dret a la bona administració dels afers locals de les persones que viuen als municipis rurals implica l'obligació dels poders públics de ponderar, amb la cura o diligència degudes, els elements rellevants de llur gestió que afecten aquests municipis i les persones que hi viuen.

El dret a l'hàbitat rural de les persones que viuen als municipis rurals implica el dret a habitar-hi, utilitzar-los, ocupar-los, produir-hi, transformar-los i governar-los i el dret a gaudir del conjunt de drets constitucionals, estatutaris i legals reconeguts i exercits en aquestes col·lectivitats rurals, definits com a béns comuns per a una vida digna.

b) Reconèixer les necessitats específiques dels municipis rurals.

c) Establir els mecanismes de promoció, disseny, desenvolupament i dinamització, i els instruments financers per a garantir la qualitat necessària dels serveis públics i dels serveis d'interès econòmic general a la ciutadania dels municipis rurals.

d) Facilitar l'exercici efectiu de les competències atribuïdes per llei als municipis rurals.

e) Potenciar fórmules de gestió i administració per als municipis rurals per tal d'aconseguir que siguin més eficaços i eficients.

f) Promoure l'equitat territorial, com a garantia de cohesió social, entre els diferents territoris de Catalunya, afavorint l'accés equitatiu de la ciutadania dels municipis rurals als serveis bàsics amb independència del lloc de residència i vetllant especialment per l'equitat de gènere i l'assoliment de la igualtat entre homes i dones en els diversos àmbits dels municipis rurals i en llur entorn immediat.

g) Promoure i garantir l'accés al coneixement i l'ús del català, i de l'occità, denominat *aranès* a Aran, en aquest territori.

Article 6. Principis rectors

L'aplicació d'aquesta llei es regeix pels principis següents:

a) Principi de diferenciació. La distribució de les responsabilitats administratives en les diverses matèries entre les diverses administracions locals ha de tenir en compte les característiques demogràfiques, geogràfiques, competencials, organitzatives i de dimensió i la capacitat de gestió dels municipis rurals. Els poders públics, quan en facin aquesta distribució, han de tenir en compte el principi de diferenciació amb la diligència i la cura gudes, d'acord amb les característiques que presenta la realitat d'aquests municipis.

b) Principi de solidaritat o de cohesió social i territorial. Els poders públics han d'adoptar mesures destinades a promoure un desenvolupament sostenible i harmoniós del conjunt de Catalunya, prevenint i mitigant el canvi climàtic, i, en particular, reduint les diferències entre els nivells de desenvolupament dels diversos municipis, tot prestant una atenció especial als municipis rurals.

c) Principi de bona administració. Els poders públics, abans de prendre decisions que incideixin en els municipis rurals, han de considerar els interessos d'aquests mitjançant un procediment de presa de decisió que parteixi del coneixement de llur capacitat de gestió i llur estructura.

d) Principi de proporcionalitat. Els poders públics han d'actuar amb els municipis rurals respectant el principi de proporcionalitat. En conseqüència, les mesures que adoptin hauran d'ésser tan poc restrictives com sigui possible per a l'autonomia municipal, i llurs costos i beneficis globals s'han de ponderar prèviament, d'acord amb el principi de bona administració.

e) Principis de cooperació i col·laboració. Els poders públics i els municipis rurals han de prestar una atenció especial als mecanismes de cooperació i col·laboració, d'acord amb els quals s'han de respectar els deures de no interferir en les competències municipals, d'ajudar en llur exercici i de cooperar per defecte, llevat de raons justificades i fonamentades, entre els municipis rurals.

f) Principi de suficiència financera. Els municipis rurals han de tenir un finançament suficient de llurs competències que permeti el respecte de llur autonomia municipal.

g) Principi d'igualtat real i material. Els poders públics han de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat dels individus i dels grups que viuen als municipis rurals siguin reals i efectives. Amb aquesta finalitat, han d'adoptar les accions positives necessàries, enteses com les diferències de tracte respecte als municipis rurals, per a prevenir, eliminar i, si escau, compensar qualsevol forma de discriminació en la seva dimensió col·lectiva, social o de gènere amb perspectiva interseccional. Aquestes accions s'han d'aplicar mentre subsisteixin les situacions de discriminació que les justifiquen.

h) Principi de simplicitat normativa. Les disposicions legals i reglamentàries que afectin els municipis rurals han de tenir un contingut de comprensió fàcil per a un operador jurídic no especialitzat; han de preveure els supòsits que, per la poca entitat en la matèria objecte de regulació, n'han de quedar exclosos, i no han de regular procediments ni requeriments complicats que endarrereixin la satisfacció dels interessos públics que pretengui la norma.

i) Principi de seguretat jurídica. Els poders públics han d'exercir llurs potestats normatives de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, a fi de garantir la seguretat jurídica i de generar un marc normatiu estable, predictable, integrat, clar i amb certesa, que pugui ésser fàcilment conegut i comprès pels municipis rurals i que, per tant, faciliti l'actuació i presa de decisions dels mateixos municipis rurals i del personal a llur servei.

j) Principi d'equitat. Els poders públics, en aplicació de l'esperit, les finalitats i els principis d'aquesta llei, han de ponderar l'equitat a l'hora d'aplicar les normes que afectin els municipis rurals.

k) Principi de subsidiarietat. L'administració més propera a la ciutadania és la que ha d'assumir la prestació dels serveis en la mesura que aquesta és la forma més eficaç i sostenible, i comporta un estalvi en la despesa pública.

Títol I. De les competències i les relacions interadministratives

Capítol I. L'exercici de competències, funcions i activitats dels municipis rurals

Article 7. Competències i recursos per a exercir-les

L'exercici de les competències, funcions i activitats que l'ordenament jurídic atribueix als municipis rurals és irrenunciable. Aquests les exerceixen llevat dels casos d'alteració de l'exercici que estableix la normativa vigent. Per tal de garantir-ne el ple exercici, s'ha de dotar els municipis rurals dels mitjans tècnics necessaris.

Article 8. Competències, funcions i activitats concurrents o complementàries

La Generalitat i les altres administracions públiques, quan hagin d'exercir competències, funcions o activitats concurrents o complementàries de les dels municipis rurals, han de respectar els principis de col·laboració, cooperació, coordinació, responsabilitat, lleialtat institucional, informació mútua, solidaritat interterritorial, sotmetiment a la llei, ponderació dels interessos públics afectats i, en tot cas, els derivats de la normativa d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

Article 9. Duplicitat de competències o funcions

La Generalitat i les altres administracions públiques han de vetllar per evitar la duplicitat de competències, funcions o activitats dels municipis rurals, que han d'exercir únicament aquelles emparades per una norma que els atribueixi la competència o especifiqui la funció o activitat corresponent o que els habiliti per a exercir-la.

Article 10. Precisió de la matèria, la competència, la funció i l'activitat

1. Les normes amb rang de llei que atribueixen, transfereixen o deleguen competències als municipis rurals han d'establir amb precisió la matèria, la competència, la funció o l'activitat, segons que escaigui, que han d'exercir, els mitjans econòmics que siguin adequats i suficients i, si escau, els mitjans personals i materials corresponents.

2. Les normes reglamentàries que despleguen les normes amb rang de llei d'atribució competencial als municipis rurals han d'establir amb precisió la matèria, la competència i la funció.

Capítol II. Principis generals de les relacions interadministratives

Article 11. Col·laboració

El principi de col·laboració implica els següents deures jurídics específics de les administracions públiques implicades:

- a) El subministrament d'informació, dades, documents o mitjans probatoris que es troben a la disposició de l'organisme públic o l'entitat al qual es dirigeix la sol·licitud i que els municipis rurals requereixin per a l'exercici de llurs competències.
- b) L'exoneració de l'obligació d'aportar documentació que ja estigui en poder de l'Administració o que pugui obtenir.
- c) La col·laboració amb els municipis rurals a fi de proporcionar-los la inclusió en un sistema integrat d'informació de les respectives àrees personalitzades o carpetes ciutadanes, o determinades funcionalitats d'aquestes, de manera que la persona interessada pugui accedir a llurs continguts, notificacions o funcionalitats mitjançant procediments segurs que garanteixin la integritat i confidencialitat de les dades de caràcter personal, independentment de quin hagi estat el punt d'accés.
- d) El desenvolupament de plataformes comunes per a l'intercanvi de dades garantint el tractament sistemàtic de les variables sexe (dona/home) i identitat de gènere (dona/home/persona no binària), en totes les estadístiques, enquestes i recollida de dades relacionades amb persones.
- e) La creació i el manteniment de sistemes integrats d'informació administrativa amb la finalitat que els municipis rurals tinguin dades actualitzades, completes i permanents referents a llur territori.
- f) El deure d'assistència i auxili, per a atendre les sol·licituds formulades pels municipis rurals per a millorar

l'exercici de llurs competències.

g) Qualsevol altre establert per l'ordenament jurídic.

Article 12. Mesures de col·laboració interadministrativa en el desenvolupament de competències pròpies

1. Les administracions públiques han de promoure, mitjançant els convenis corresponents i en funció de llurs competències, la creació d'oficines de gestió unificada en què, de manera conjunta, es puguin prestar els serveis d'informació, registre i tramitació dels procediments administratius corresponents per a millorar la capacitat de gestió dels municipis rurals dotant-los de prou recursos per a fer-ho possible.

2. S'ha de promoure que els municipis rurals usin infraestructures i espais de manera conjunta, per a optimitzar els recursos i millorar la prestació dels serveis a la ciutadania.

Article 13. La cooperació

Els municipis rurals i la resta d'administracions públiques poden complir el principi de cooperació mitjançant els mecanismes següents:

a) La participació en òrgans de cooperació, amb la finalitat de deliberar i, si escau, acordar mesures en matèries sobre les quals tenen competències diferents administracions públiques.

b) La participació en òrgans consultius d'altres administracions públiques.

c) La participació en organismes públics o entitats dependents o vinculades a una altra administració.

d) La prestació de mitjans materials, econòmics o personals per part d'altres administracions públiques.

e) La cooperació interadministrativa per a l'aplicació coordinada de la normativa reguladora d'una determinada matèria.

f) L'emissió d'informes no preceptius per tal que els municipis rurals expressin llur criteri, per mitjà de les entitats municipalistes que representin els municipis rurals, sobre propostes o actuacions que incideixin en les competències.

g) Les actuacions de cooperació en matèria patrimonial, incloent-hi els canvis de titularitat i la cessió de béns, establertes per la legislació patrimonial.

h) Qualsevol altre d'establert per l'ordenament jurídic.

Article 14. La coordinació

1. L'Administració de la Generalitat, per a assegurar la coherència d'actuació de les diverses administracions públiques i en l'àmbit de llur corresponsabilitat, pot coordinar l'activitat dels municipis rurals quan les competències, funcions o activitats dels municipis rurals ultrapassen l'interès propi d'aquests, incideixen o condicionen de manera rellevant els interessos de la Generalitat o són concurrents o complementaris respecte als de la Generalitat, d'acord amb l'article 146 del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya. Aquesta coordinació ha de respectar les competències de les diputacions de coordinació dels municipis, establertes per la normativa bàsica.

2. La coordinació s'ha de dur a terme mitjançant l'aprovació de plans sectorials i temporals per a fixar els objectius i determinar les prioritats de l'acció pública en la matèria corresponent. En la tramitació dels plans hi han de participar els municipis rurals afectats i les diputacions, les aportacions dels quals s'han de considerar i valorar abans de l'aprovació dels plans. Els municipis rurals han d'exercir llurs competències o funcions en el marc de les directrius dels dits plans.

3. La coordinació s'ha de desenvolupar d'acord amb els principis rectors de les relacions interadministratives i en cap cas no ha de comportar la supressió de les competències dels municipis rurals afectats. Correspon al Govern l'avaluació anual dels plans aprovats mitjançant un informe que ha de presentar al Parlament de Catalunya.

4. Els plans sectorials i temporals poden establir que, respecte a un àmbit territorial determinat i per raons justificades, es puguin constituir mancomunitats, comunitats de municipis regulades per la normativa local o altres fórmules associatives de municipis, si la cooperació que se cerca no es pot satisfer per conveni i és

CVE-DOGC-A-25211023-2025

necessari per a garantir l'eficiència, per a les competències, activitats o funcions dels municipis. Els municipis rurals afectats formaran part d'aquestes agrupacions municipals sempre que així ho acordin, seguint els procediments que estableix la normativa de règim local per a la constitució d'ens supramunicipals o per a la participació en aquests ens.

5. El Govern ha d'impulsar mesures per a fomentar la constitució de les entitats a què fa referència l'apartat 4 d'acord amb el que estableix la normativa local. Aquestes mesures poden consistir en ajuts econòmics i tècnics, en previsions especials en els criteris de distribució del Fons de Cooperació Local de Catalunya i en l'assignació de subvencions finalistes.

Capítol III. Delegació de competències i encàrrecs de gestió

Article 15. La delegació de competències

1. Els municipis rurals, per raons de millorament de la gestió pública, poden delegar les competències, funcions i activitats a altres municipis i als ens supramunicipals als quals pertanyin. La delegació requereix l'aprovació corresponent del ple del municipi rural i del ple de l'ens local que assumeix la delegació.

2. La delegació de competències s'ha de formalitzar per mitjà d'una resolució o d'un conveni entre les parts, que, en tot cas, ha d'indicar l'abast, el contingut, les condicions i la durada de la delegació, i també el control que es reserva l'ens local delegant i els mitjans personals, materials i econòmics assignats. El conveni o resolució s'ha de publicar en el butlletí oficial de la província corresponent.

Article 16. L'encàrrec de gestió

1. Els municipis rurals poden encarregar a altres municipis i als ens supramunicipals als quals pertanyin l'acompliment d'activitats de caràcter material, tècnic o de serveis de llur competència, per raons d'eficàcia o de manca dels mitjans tècnics necessaris per a aconseguir-les. Aquestes administracions públiques han d'actuar amb subjecció plena a les instruccions que dictin els municipis rurals. L'efectivitat de l'encàrrec de gestió requereix l'aprovació corresponent del ple del municipi rural i del ple de l'ens local que l'assumeix.

2. L'encàrrec de gestió es formalitza mitjançant un conveni subscrit entre les administracions interessades, el qual s'ha de publicar en el butlletí oficial de la província corresponent. El conveni ha de incloure l'activitat encarregada, la seva vigència, les facultats de direcció i control, i els recursos econòmics necessaris per a dur-la a terme, i també les instruccions per a executar-la correctament.

3. Els ens supramunicipals als quals pertanyin els municipis rurals han d'establir convenis tipus per a la formalització dels encàrrecs de gestió.

Capítol IV. Convenis de col·laboració, cooperació i coordinació interadministratives

Article 17. Regulació

Els convenis de col·laboració, cooperació i coordinació interadministratives i les delegacions de competències i els encàrrecs de gestió adoptats per les administracions públiques per a l'exercici de competències, funcions i activitats dels municipis rurals s'han de regular d'acord amb la legislació de règim jurídic del sector públic i amb el que disposa aquesta llei.

Article 18. Convenis de gestió compartida

Els convenis acordats per les administracions públiques, i entre aquestes i les entitats col·laboradores de l'Administració, amb una finalitat comuna d'interès públic i que no tinguin caràcter onerosos, i únicament en el cas que una de les parts sigui un municipi rural, tenen la consideració de convenis de gestió compartida.

Article 19. Convenis tipus

Els departament competent en matèria de cooperació local, en col·laboració amb els ens supramunicipals als que pertanyin els municipis rurals, ha d'establir convenis tipus de col·laboració, gestió compartida, cooperació i coordinació interadministrativa amb els municipis rurals.

Article 20. Concertació d'accions

Les diverses administracions públiques poden concertar accions, en el marc de les competències respectives, amb l'objecte de fomentar les finalitats d'aquesta llei. Aquestes accions s'han de referir a qualsevol de les competències, funcions i activitats dels municipis rurals.

Títol II. Del Mecanisme Rural de Garantia

Article 21. Mecanisme Rural de Garantia

1. Es crea el Mecanisme Rural de Garantia, que té com a objectiu avaluar els efectes territorials, econòmics i ambientals de les polítiques públiques amb relació a la societat rural per tal de detectar les mesures necessàries per a garantir l'arrelament als municipis rurals, frenar-ne el despoblament i afavorir-ne el repoblament.

2. El Govern ha d'establir la metodologia d'avaluació del Mecanisme Rural de Garantia, la qual ha de tenir en compte els principis, les recomanacions i les eines establerts per la Unió Europea.

Article 22. Programació i planificació de les polítiques públiques en matèria de municipis rurals

1. La programació i la planificació de les polítiques públiques que puguin afectar els municipis rurals han de tenir com a objectius les finalitats i els principis d'aquesta llei en els àmbits de les competències respectives i han d'incloure l'avaluació de llurs efectes sobre els municipis rurals.

2. Els projectes de disposicions generals, proposats pels departaments de l'Administració de la Generalitat, que afectin els municipis rurals han d'incorporar una avaluació de la incidència en els municipis rurals de la disposició projectada i l'anàlisi dels impactes social, ambiental i econòmic, incloent-hi les possibles càrregues administratives, amb la consideració dels costos i beneficis que es puguin generar, i també la previsió de finançament.

3. Les bases reguladores d'ajuts i subvencions han d'incorporar la perspectiva del possible impacte en els municipis rurals.

4. L'òrgan responsable de la tramitació de les iniciatives a què fa referència aquest article ha de donar tràmit d'audiència al Consell Català de Municipis Rurals abans d'aprovar-les. Aquest ha d'incloure la valoració de l'impacte de la norma en els municipis rurals i les recomanacions per a minimitzar-ne i corregir-ne l'impacte en cas que sigui negatiu.

5. Les bases reguladores d'ajuts o subvencions s'han de sotmetre al tràmit d'audiència del Consell Català de Municipis Rurals quan l'objecte o el beneficiari dels ajuts o subvencions ho justifiqui.

Títol III. Del reforç del finançament dels municipis rurals

Capítol I. Suficiència i autonomia financeres

CVE-DOGC-A-25211023-2025

Article 23. Autonomia financera

La Generalitat de Catalunya ha de vetllar perquè es garanteixi la suficiència i l'autonomia financeres dels municipis rurals, en corresponsabilitat amb els mateixos ens locals i les administracions competents.

Article 24. Criteri general sobre finançament institucional

El finançament de les mesures i actuacions per a afavorir el desenvolupament dels municipis rurals correspon a la Generalitat de Catalunya, per mitjà dels fons que hi siguin aplicables d'acord amb el desenvolupament de les polítiques de cohesió de la Unió Europea, i els pressupostos d'altres administracions públiques.

Capítol II. Fons per a municipis rurals

Article 25. Fons Específic per a Municipis Rurals

1. Es crea el Fons Específic per a Municipis Rurals, adreçat als municipis rurals i als municipis rurals d'atenció especial, que consisteix en una assignació específica de caràcter incondicionat.
2. Correspon a la Generalitat de Catalunya, mitjançant les lleis de pressupostos, distribuir el Fons Específic per a Municipis Rurals d'acord amb els criteris que normativament s'estableixin.
3. Els municipis rurals que es fusionin, d'acord amb el que estableix aquesta llei, tenen dret a l'assignació específica equivalent corresponent a la suma de l'import atorgat el darrer exercici als municipis fusionats. Aquest fons es manté durant vuit anys, independentment de si, durant aquest període, el nou municipi excedeix el llindar dels dos mil habitants.
4. L'assignació del Fons Específic per a Municipis Rurals que correspongui a cadascun dels municipis s'ha d'actualitzar cada exercici en el mateix percentatge en què s'incrementi el pressupost de la Generalitat, excloent-ne la despesa financera i la de caràcter finalista.

Article 26. Fons d'Inversió per a Municipis Rurals

1. La Generalitat de Catalunya ha de preveure en els seus pressupostos, en el marc del Pla únic d'obres i serveis de Catalunya, un fons d'inversió per mitjà d'una línia específica de transferències de capital destinada als municipis rurals, en el marc de les línies i els programes d'obres i serveis per a ens locals, per a afrontar-ne la regressió demogràfica i l'envelliment, i per a garantir l'equitat i l'equilibri territorials.
2. Els criteris de distribució i assignació del fons d'inversió per als municipis rurals i per als municipis rurals d'atenció especial han de tenir en compte la superfície del municipi, la plurinuclearitat, la disseminació, la taxa d'envelliment i la pèrdua poblacional.
3. L'ajut o subvenció del Fons d'Inversió per a Municipis Rurals, en el cas dels municipis rurals d'atenció especial, ha de representar el 100% del cost de les actuacions, i en la resta de municipis rurals, el 95% del dit cost.
4. El municipi, en situacions excepcionals de desequilibri financer, pot renunciar a percebre el 50% del Fons d'Inversió per a Municipis Rurals i destinar l'altre 50% a pagar despeses d'inversió executades abans de l'exercici d'aprovació del fons d'inversió o a pagar despeses derivades d'endeutament a conseqüència de préstecs subscrits abans de l'aprovació del fons, amb l'autorització prèvia de la unitat directiva competent en matèria de cooperació local amb un informe previ de la direcció general competent en l'àmbit de la tutela financera dels ens locals.

Article 27. Objectiu dels fons

L'objectiu del Fons Específic per a Municipis Rurals i del Fons d'Inversió per a Municipis Rurals és impulsar accions per a fer possible la implantació de les estratègies territorials que han de permetre als municipis rurals de consolidar els criteris de desenvolupament i arrelament, i redreçar la pèrdua poblacional, i també per a afavorir l'equilibri i l'equitat territorials.

Capítol III. Ajuts i subvencions públics

Article 28. Bases reguladores i convocatòries d'ajuts i subvencions

1. Les bases reguladores i les convocatòries d'ajuts i subvencions de la Generalitat de Catalunya i de les entitats que formen part del seu sistema institucional han d'incorporar criteris d'incentivació positiva i mesures de suport específic per als sol·licitants dels municipis rurals. Aquests incentius han d'ésser compatibles amb l'objecte, la finalitat, la intensitat i els nivells màxims dels ajuts, d'acord amb la normativa que sigui aplicable a la matèria en qüestió, sempre que sigui conforme a la naturalesa de l'activitat de foment, i han de consistir en alguna de les mesures següents:

- a) Establir línies d'ajuts específics per a les persones empadronades als municipis rurals.
- b) Reservar una part del crèdit total de les convocatòries per a projectes procedents de municipis rurals.
- c) Incrementar el percentatge de la intensitat de l'ajut.
- d) Atorgar una puntuació addicional en els processos de concurrència sobre el total de la puntuació prevista.

2. Les bases reguladores de subvencions, beques i qualsevol altra mena d'ajut públic per a persones empadronades als municipis rurals que convoqui la Generalitat de Catalunya han d'incloure la valoració del millor mitjà per a aconseguir la incorporació de la perspectiva de gènere, en els termes que estableix l'article 11 de la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes.

Article 29. Subvencions per als municipis rurals

1. Les convocatòries de subvencions amb caràcter general i sectorial adreçades als ens locals han d'incloure un tram específic per als municipis rurals, per tal de garantir la igualtat d'oportunitats respecte a la resta de municipis, sempre que sigui conforme a la naturalesa de l'activitat de foment. En aquests supòsits, els requisits formals i els requeriments objectius han d'ésser els mínims imprescindibles i han de preveure alguna de les mesures següents:

- a) Establir línies d'ajuts específics per als municipis rurals i els municipis rurals d'atenció especial.
- b) Reservar una part del crèdit total de les convocatòries per a projectes procedents de municipis rurals.
- c) Preveure increments percentuals de la intensitat de l'ajut per a municipis rurals i municipis rurals d'atenció especial, amb la possibilitat d'arribar a una intensitat d'ajut del 100%.
- d) Atorgar puntuació addicional en els processos de concurrència del total de la puntuació prevista als municipis rurals i als municipis rurals d'atenció especial.

2. Si, per raó de la naturalesa de la convocatòria, no és possible d'incloure un tram específic per als municipis rurals en les convocatòries de subvencions adreçades als ens locals, s'ha de justificar degudament.

Article 30. Ajuts i subvencions públics de les administracions supramunicipals

Les diputacions i les altres administracions supramunicipals, en el marc de llurs competències i en l'exercici de llur autonomia, han d'afavorir el compliment del que estableixen els articles 28 i 29 pel que fa a les subvencions que convoquin.

Títol IV. Del millorament dels serveis, la lluita contra el despoblament i el foment general dels municipis rurals

Capítol I. Ordenació territorial, urbanisme, patrimoni i habitatge

Article 31. Delegació de funcions o encàrrecs de gestió

1. Els municipis rurals poden encarregar la tramitació dels expedients en matèria d'ordenació territorial i urbanisme a les administracions o ens supramunicipals.
2. La delegació de funcions dels municipis rurals no pot afectar en cap cas els acords d'aprovació inicial, provisional o definitiva dels instruments de planejament, dels instruments de gestió ni dels projectes d'urbanització.

Article 32. Serveis de suport i tramitació de planejament

1. Els ens supramunicipals i les altres administracions públiques, en el marc de llur potestat d'autoorganització, poden disposar d'un servei per a elaborar i tramitar els plans urbanístics quan el volum de les delegacions ho faci aconsellable.
2. La Generalitat de Catalunya, amb la normativa específica, ha de consolidar i reforçar l'exercici de les funcions públiques en matèria d'ordenació del territori per part de l'administració comarcal, per als casos de municipis rurals que no tinguin prou personal a llur servei i que ho sol·licitin.

Article 33. Tractament específic de l'ordenació territorial per als municipis rurals

La Generalitat de Catalunya ha d'incrementar el tractament específic de la normativa d'ordenació territorial per a afavorir els municipis rurals en l'equilibri territorial mitjançant, entre altres mesures, la integració del reequilibri territorial a les directrius generals per a la planificació, atenent la situació de despoblament als municipis rurals, i la simplificació dels instruments d'ordenació als municipis rurals.

Article 34. La Borsa d'habitatge rural

La Generalitat de Catalunya, per a facilitar l'accés a l'habitatge a les persones que viuen o vulguin viure en un municipi rural, ha de crear la Borsa d'habitatge rural, especialment per als municipis de les comarques rurals. La Borsa ha d'estar disponible també en format telemàtic i ha de connectar els demandants d'habitatge als municipis rurals amb l'oferta existent.

Article 35. Habitatge assequible i protegit per a l'equilibri territorial

1. La Generalitat de Catalunya ha d'establir per reglament criteris d'incentivació positiva per als demandants d'habitatge de protecció oficial i d'altres formes d'habitatge assequible en les promocions que es desenvolupin als municipis rurals.
2. Els criteris d'incentivació positiva poden aplicar-se tant a les persones empadronades als municipis rurals com a les que hi vulguin fixar la residència.
3. Els municipis rurals han de rebre incentius d'acord amb el volum d'habitatge assequible i de lloguer social que ofereixin.
4. La Generalitat de Catalunya, de manera concertada amb els ens locals, ha de fomentar l'adquisició de solars i habitatges i la rehabilitació d'habitatges buits per a destinar-los al parc públic d'habitatge de lloguer. El departament competent en matèria de patrimoni públic de sòl i habitatge ha d'establir un programa específic d'adquisició, rehabilitació i promoció d'habitatge social de lloguer dels municipis rurals mitjançant l'Institut Català del Sòl. Els departaments competents en matèria d'ordenació del territori, urbanisme i polítiques de muntanya i en matèria d'habitatge han d'acordar i impulsar aquest programa.

Article 36. Optimització, reutilització i rehabilitació d'habitatges i edificis

1. Els programes i els instruments de planejament i de planificació d'habitatges dels municipis rurals han de fomentar la reutilització d'habitatges, la rehabilitació d'habitatges i edificis, i el millorament de l'eficiència energètica i l'optimització de l'habitabilitat dels habitatges.

CVE-DOGC-A-25211023-2025

2. El departament competent ha de fomentar les mesures existents per a afavorir l'habitatge familiar al sòl no urbanitzable de les explotacions rústiques de municipis rurals, per tal de facilitar la continuïtat d'aquestes explotacions o el relleu generacional, i ha d'establir noves mesures amb aquesta finalitat.

Article 37. Canvi d'ús d'equipaments i immobles

El Govern, per mitjà del departament competent en matèria d'urbanisme, ha de definir els mecanismes jurídics per a facilitar el canvi d'ús d'equipaments i immobles públics dels municipis rurals que es trobin en desús per a convertir-se en habitatge.

Article 38. Model de contracte de lloguer

El Govern, per mitjà del departament competent en matèria d'habitatge, ha de proposar un model de contracte de lloguer adaptat als municipis rurals, que ha de tenir com a referent el contracte de lloguer a canvi d'obres.

Capítol II. Potestat reglamentària dels municipis rurals

Article 39. Potestat normativa local i qualitat normativa

1. Les diputacions, en el marc de llurs competències, han de facilitar als municipis rurals la redacció de llurs normes jurídiques.
2. Les diputacions, en el marc de llurs competències, han de prestar assistència als municipis rurals en el desplegament de l'avaluació d'impacte exigida per la normativa vigent abans de l'aprovació de les normes, i també en l'avaluació posterior a l'entrada en vigor, per a garantir la qualitat i l'eficàcia normatives. A aquests efectes, cada diputació ha de prestar suport als municipis en el millorament normatiu, amb la capacitat adequada per a desplegar avaluacions d'impacte normatiu.

Capítol III. Seguretat pública

Article 40. Programa de seguretat rural

El departament competent en matèria de seguretat pública ha de tenir un pla específic d'actuació per als municipis rurals, d'acord amb el principi de diferenciació, amb la finalitat de garantir la protecció de les persones i de llurs béns, i també la convivència pacífica. Aquest pla ha d'incloure en tot cas accions adreçades a:

- a) Garantir el lliure exercici dels drets i llibertats i la seguretat ciutadana als municipis rurals.
- b) Mantenir una presència dels serveis policials suficient per a garantir uns nivells adequats de seguretat als municipis rurals.
- c) Reforçar les actuacions i les intervencions de protecció al medi rural per part del Cos d'Agents Rurals.
- d) Promoure el desenvolupament de plans de prevenció i protecció contra la violència de gènere i el maltractament cap a les dones als municipis rurals, i establir plans d'actuació i protocols de prevenció, detecció i erradicació de les violències masclistes, LGBTI-fòbiques i racistes als municipis rurals.
- e) Establir els mecanismes d'intercanvi d'informació regular i periòdica del Cos de Mossos d'Esquadra i el Cos d'Agents Rurals amb els ajuntaments dels municipis rurals.
- f) Impulsar programes de formació amb perspectiva de gènere per al personal dels cossos de seguretat als municipis rurals per a garantir que s'incorpora aquesta metodologia a l'abordatge de situacions de violència masclista, assetjament sexual i assetjament per raó de sexe.

CVE-DOGC-A-25211023-2025

g) Dotar les unitats incloses en el pla específic d'actuació per als municipis rurals d'efectius i de mitjans de transport i d'actuació adaptats al medi rural, inclosos els digitals.

Article 41. Seguretat ciutadana

1. Les competències, funcions o actuacions reconegudes per l'ordenament jurídic als municipis rurals en matèria de policia administrativa les ha de dur a terme el Cos de Mossos d'Esquadra. Si els municipis tenen servei de vigilants, aquests exerceixen aquesta funció amb l'auxili i la col·laboració del Cos de Mossos d'Esquadra.
2. Les competències, funcions o activitats en matèria de policia administrativa s'han de regular d'acord amb els convenis que estableix aquesta llei i, en cap cas, no han de comportar cap cost o despesa per als municipis rurals.

Article 42. Protecció civil

1. Els municipis rurals poden complir les obligacions d'elaborar els plans de protecció civil municipals per mitjà dels models simplificats que s'estableixin per reglament, tant pel que fa al pla territorial com als plans d'actuació per riscos especials, adaptats a la realitat de la ruralitat.
2. La Generalitat de Catalunya ha d'impulsar l'elaboració dels plans d'assistència i suport dels consells comarcals que estableix l'article 50.4 de la Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya, i ha de preveure els recursos que en facilitin la implantació.
3. La Generalitat de Catalunya, en el marc de l'assistència als municipis que estableix l'article 30.2 de la Llei 4/1997, ha de dur a terme els plans de recuperació de la normalitat posteriors a una situació d'emergència als municipis rurals.

Capítol IV. Educació

Article 43. Escolarització a l'educació bàsica

1. El departament competent en matèria d'educació ha de prioritzar, d'acord amb els seus criteris d'escolarització en l'àmbit rural, l'existència d'una escola a cada municipi rural, per damunt de les agrupacions escolars supramunicipals o del trasllat d'alumnes a grans centres escolars de naturalesa comarcal o subcomarcal.
2. El departament competent en matèria d'educació ha de garantir el transport escolar i el servei de menjador gratuïts, d'acord amb la legislació de caràcter general, als alumnes dels municipis que no tenen escola, ja que estan obligats a desplaçar-se fora de llur municipi de residència perquè no hi ha oferta del nivell educatiu corresponent, sens perjudici dels serveis que pugui prestar la zona escolar rural de l'àrea a què pertanyi el municipi i del fet que es garanteixi el model d'escola catalana de la zona educativa rural, incloent-hi les activitats extraescolars.
3. Si no es pot fer efectiva l'escolarització dels alumnes a llur municipi de residència, s'han d'escolaritzar al municipi més proper, respectant sempre l'assistència als municipis més propers que estiguin dins de l'àmbit d'influència del municipi dels alumnes. Si es tracta de municipis que formen part o han format part d'una estructura escolar supramunicipal, és prioritari que els infants i joves siguin escolaritzats en un municipi de la mateixa zona escolar rural.
4. Les escoles situades en municipis rurals han d'incloure la llar d'infants rural en el mateix edifici del centre escolar o en un recinte vinculat al centre, sempre que sigui possible pel nombre d'infants.
5. L'ensenyament secundari obligatori i la formació professional bàsica s'han de poder dur a terme en espais rurals, el més propers possible al municipi de residència dels alumnes. Per aquest motiu, s'han de crear, sempre que es donin les condicions per a fer-los efectius i sigui possible, centres educatius d'educació secundària vinculats a les zones escolars rurals en municipis rurals.

CVE-DOGC-A-25211023-2025

Article 44. Finançament de les escoles en municipis rurals

1. Es crea un mecanisme de finançament extraordinari per mitjà de la inclusió d'una variable addicional de recepció de fons complementaris per als municipis rurals que, d'acord amb els criteris del departament competent en matèria d'educació, tenen centres educatius rurals. Aquests fons destinats al municipi han de cobrir les actuacions de conservació, reparació i manteniment dels centres i les despeses de subministrament de serveis d'energia.
2. Els centres escolars situats en municipis rurals han de tenir un finançament especial que doni resposta a les necessitats derivades de llur condició especial i han de poder oferir a l'alumnat els serveis necessaris per a fer efectiu llur dret a l'educació tot afavorint l'equitat.

Capítol V. Joventut

Article 45. Polítiques de joventut

1. La Generalitat de Catalunya ha de promoure, en col·laboració amb les administracions locals i supramunicipals, la creació i el desplegament de polítiques de joventut adaptades al món rural.
2. La Generalitat de Catalunya ha de garantir que el desplegament del Pla nacional de joventut de Catalunya sigui efectiu i igual a totes les poblacions rurals.

Capítol VI. Ocupació i emprenedoria

Article 46. Ocupació pública

1. La Generalitat de Catalunya, en el marc de la legislació aplicable en matèria d'ocupació pública, ha d'adoptar mesures específiques per a propiciar i garantir als municipis rurals l'estabilitat dels professionals de l'Administració pública, especialment dels àmbits docent, sanitari i social.
2. La Generalitat de Catalunya ha d'adoptar mesures específiques per a llocs de treball de difícil cobertura en municipis rurals. Aquestes mesures poden consistir en incentius administratius, professionals o econòmics per al personal que hi compleixi la seva activitat professional i justifiqui l'empadronament als municipis rurals, i també en la modificació de l'import o l'estructura de les retribucions complementàries o en altres incentius que promoguin la provisió dels llocs de treball en aquestes zones, d'acord amb la normativa sobre funció pública.
3. Els empleats públics al servei de l'Administració de la Generalitat que acreditin l'empadronament en un municipi rural poden disposar d'un dia addicional de teletreball a la setmana.

Article 47. Col·laboració público-privada

El Govern de la Generalitat ha d'impulsar la col·laboració público-privada per al desenvolupament de projectes als municipis rurals que tendeixin a crear i propiciar escenaris d'oportunitats i ha de potenciar la incorporació de factors demogràfics en la valoració de la responsabilitat social i ecològica tant del sector privat convencional com del sector comunitari cooperatiu.

Article 48. Emprenedoria, treball autònom, ocupació i economia social

1. La Generalitat de Catalunya, en el marc de la legislació aplicable en matèria d'emprenedoria, treball autònom i ocupació, ha d'adoptar mesures específiques per a propiciar i garantir als municipis rurals l'estabilitat del teixit empresarial i de les oportunitats laborals dels treballadors.
2. La Generalitat de Catalunya ha d'adoptar mesures específiques per a l'emprenedoria i el treball autònom, i per a llur creixement, manteniment i consolidació. Aquestes mesures poden consistir en incentius econòmics per als emprenedors o autònoms que compleixin o iniciïn llur activitat professional amb estada efectiva als municipis rurals.
3. Les polítiques actives d'ocupació han de preveure programes específics adreçats a les empreses i els

CVE-DOGC-A-25211023-2025

treballadors dels municipis rurals en situació de recerca d'ocupació o formació ocupacional o continuada.

4. Les accions de suport a l'economia social, solidària, cooperativa i del tercer sector, i també la inserció sociolaboral de col·lectius especialment vulnerables, han d'incloure mesures específiques per a promoure'n el desenvolupament i la consolidació als municipis rurals.

5. Els departaments competents en matèria d'emprenedoria i treball autònom, en matèria d'ocupació i en matèria de polítiques d'igualtat, en el marc de la legislació aplicable, han d'adoptar mesures específiques per a potenciar als municipis rurals projectes empresarials i associatius liderats per dones o que tinguin un impacte positiu en l'assoliment de l'equitat de gènere.

6. La Generalitat de Catalunya ha de facilitar les activitats al món rural per mitjà de l'establiment de mesures per a incentivar la implantació d'empreses als municipis rurals.

Article 49. Suport al desenvolupament rural

La Generalitat de Catalunya ha de fomentar, per mitjà dels consells comarcals i dels agents de desenvolupament territorial i sectorial, en el marc de la metodologia Leader de la política agrària comunitària, el suport tècnic per a l'impuls i execució d'actuacions i projectes rurals estratègics que tinguin caràcter tractor i dinamitzador del desenvolupament dels municipis rurals o que necessitin una especial concertació multisectorial i coordinació interadministrativa.

Article 50. Foment del teletreball en persones empadronades als municipis rurals

La Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu d'incentivar i consolidar el teletreball de les persones empadronades als municipis rurals, n'ha de promoure la regulació, en el marc dels convenis col·lectius corresponents, i ha de dotar d'avantatges fiscals les empreses i els autònoms que tinguin teletreballadors que acreditin que resideixen en un municipi rural.

Capítol VII. Mesures de simplificació administrativa i administració digital

Article 51. Simplificació normativa i administrativa

1. La Generalitat de Catalunya ha de promoure, en col·laboració amb les administracions locals, iniciatives de simplificació normativa i administrativa, per tal de facilitar el desenvolupament de projectes i iniciatives públics i privats que contribueixin a la revitalització econòmica i social dels municipis rurals.

2. La Generalitat de Catalunya ha de promoure la tramitació unificada de procediments i la substitució de l'aportació de documentació per declaracions responsables.

3. La Generalitat de Catalunya ha de fixar i establir models normalitzats d'ús obligatori per a la tramitació dels procediments, en què s'han d'incloure únicament les dades que requereix la normativa aplicable.

4. La Generalitat de Catalunya ha d'establir un sistema i uns terminis de revisió periòdica dels procediments per a la simplificació i disminució de les càrregues administratives innecessàries, el reforç de la col·laboració interadministrativa i la potenciació de l'administració electrònica als municipis rurals. Amb aquesta finalitat, s'ha de crear una taula de treball per a la definició de mesures de simplificació administrativa i normativa als municipis rurals pel que fa als aspectes no regulats per la Llei 18/2020, de 28 de desembre, de facilitació de l'activitat econòmica. En aquesta taula hi han de participar representants dels municipis rurals designats per les entitats municipalistes.

Article 52. Suport i assistència als municipis rurals

1. L'Administració de la Generalitat, per mitjà del departament competent en matèria d'atenció ciutadana, ha d'oferir mesures d'atenció i assistència que tinguin en compte les particularitats i especificitats dels municipis rurals en les relacions jurídicoadministratives.

2. El model d'atenció ciutadana de l'Administració de la Generalitat ha d'incloure les mesures necessàries per a

CVE-DOGC-A-25211023-2025

garantir l'accés dels municipis rurals als serveis i, com a mínim, les mesures de suport i assistència següents:

a) Un portal o espai a la seu electrònica de l'Administració de la Generalitat que integri tots els tràmits, serveis i informacions que afecten la relació dels ajuntaments de municipis rurals amb la Generalitat de Catalunya, excloent-ne els relacionats amb l'activitat econòmica.

b) La figura del referent de suport dels municipis rurals, que els assisteixi pel canal presencial i pel canal digital i que s'especialitzi a donar suport a aquests municipis.

c) Mesures d'assistència a la tramitació en els procediments específics, incloent-hi la tramitació dels procediments per mitjans digitals i presencials.

3. L'Administració de la Generalitat ha de crear, en la seva seu electrònica, per a la prestació i l'intercanvi de serveis i aplicacions als municipis rurals, un portal homogeni que contingui la informació relativa als tràmits, als serveis i a l'accés a les diverses plataformes de tramitació habilitades per als municipis rurals, i també altres serveis digitals que s'usin en la gestió dels municipis rurals, amb l'objectiu de garantir i afavorir la intercomunicació telemàtica de serveis, l'intercanvi de dades i documents, i la simplificació i agilitat dels procediments administratius.

Els departaments de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic han d'informar el departament competent en matèria d'atenció ciutadana dels serveis i tràmits que poden ésser d'interès per als municipis rurals perquè els publiqui al portal habilitat.

4. L'Administració de la Generalitat, per mitjà del departament competent en atenció ciutadana, ha d'habilitar un espai municipal d'accés exclusiu per a cada municipi rural, al qual s'han d'incorporar les dades i els documents dels expedients administratius disponibles i que són accessibles, per mitjà de les plataformes d'interoperabilitat i d'intercanvi de dades habilitades.

Article 53. Mesures de suport en la tramitació dels procediments dels municipis rurals

1. Les oficines d'assistència en matèria de registre i altres oficines d'atenció ciutadana han de facilitar l'assistència en la gestió i tramitació dels procediments dels municipis rurals, posant a llur disposició la informació necessària per a la sol·licitud de tramitació de procediments.

2. Les administracions i entitats del sector públic han de disposar de models comuns i normalitzats per a la sol·licitud i tramitació unificada dels procediments adreçats a municipis rurals.

3. Les administracions i entitats del sector públic han de disposar d'un catàleg de serveis de tramitació unificada, que ha d'estar publicat en el portal habilitat dels municipis rurals, dins la seu electrònica de l'Administració de la Generalitat.

4. L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar mesures per a garantir l'ús de mitjans de videoatenció o mitjans assimilats, per a l'acompliment d'actuacions administratives o per a l'assistència i el suport als municipis rurals.

5. Les oficines d'assistència en matèria de registre o altres oficines d'atenció ciutadana, per impossibilitat tècnica o d'accessibilitat als serveis, han de prestar serveis d'identificació i autenticació per a actuar en nom dels municipis rurals.

Article 54. Serveis digitals per als municipis rurals

1. Els ens locals i les entitats públiques vinculades o que en depenen poden emprar, sense cost, les solucions tecnològiques que l'Administració de la Generalitat, el Consorci Administració Oberta de Catalunya, i les diputacions i els consells comarcals els posen a l'abast, o bé solucions pròpies, sempre que siguin interoperables amb els sistemes d'informació de l'Administració de la Generalitat.

2. Els municipis rurals poden delegar o encomanar a les diputacions i als consells comarcals, d'acord amb la normativa del règim local, el desenvolupament de l'administració digital del municipi rural com a garantia de l'accés a les activitats de serveis públics, foment i policia administrativa dels municipis rurals, sense cap cost econòmic per a aquests municipis. Aquesta encomana o delegació ha de garantir l'accessibilitat a la tramitació digital dels ciutadans dels municipis rurals, sense exclusions. Concretament, s'ha de garantir l'assistència a totes les persones que tinguin alguna dificultat per a fer la tramitació digital. El model d'atenció ciutadana que estableix aquesta llei disposa les eines necessàries per a donar suport als municipis rurals i garantir, si escau, l'assistència per a la tramitació digital, en cas que sigui el canal triat pels ciutadans.

CVE-DOGC-A-25211023-2025

3. La normativa i les polítiques públiques sectorials han de garantir l'accés telemàtic i l'atenció presencial per a evitar la bretxa digital en col·lectius que no tinguin accés a les tecnologies de la informació i la comunicació, per qüestió d'edat, o per manca de recursos o capacitats.

4. Correspon a la Generalitat de Catalunya garantir una connectivitat digital fiable i de qualitat als municipis rurals, de fibra òptica i mòbil, per mitjà de xarxes d'infraestructures que permetin una transmissió adequada de dades entre la ciutadania, les empreses i l'Administració, per a assolir la igualtat d'oportunitats i de capacitat d'accés a les xarxes.

Capítol VIII. Salut pública

Article 55. Serveis de salut pública

Els serveis de salut pública als municipis rurals poden ésser prestats per ens locals supramunicipals o per l'Agència de Salut Pública de Catalunya per mitjà d'acords amb els municipis.

Capítol IX. Serveis públics bàsics

Article 56. Accés a equipaments, serveis públics bàsics, activitats rellevants i serveis econòmics d'interès general als municipis rurals

1. La Generalitat de Catalunya ha de vetllar perquè els equipaments i els serveis públics bàsics; les activitats rellevants; els serveis sanitaris, educatius i socials, i els altres serveis econòmics d'interès general estiguin situats en llocs que facilitin les condicions d'igualtat d'accés als habitants i als usuaris dels serveis als municipis rurals i garanteixin el dret a l'hàbitat rural. En tot cas, com a estàndard de bona administració a incloure obligatòriament en la corresponent carta de serveis, d'acord amb la legislació de transparència i bon govern, s'ha de garantir que el temps d'accés, amb desplaçament per carretera, a un servei bàsic des de qualsevol municipi rural no superi els trenta minuts. Si excepcionalment això no fos possible, s'ha d'establir un estàndard superior a trenta minuts, motivant, en tot cas i específicament, la impossibilitat i el temps alternatiu superior d'accés finalment establert.

2. Els departaments competents en matèria d'entitats de crèdit i en matèria de consum, en llur àmbit corresponent, han de garantir que els residents en municipis rurals puguin accedir als serveis financers, promovent un servei d'oficina bancària mòbil que garanteixi la disposició d'efectiu en els municipis que no tenen oficina bancària i també que proveeixi altres tipus de serveis financers i assessorament financer personalitzat. Així mateix, han d'oferir serveis de formació en matèria financera en aquestes oficines mòbils.

3. La Generalitat de Catalunya ha de garantir que els usuaris dels municipis rurals tinguin uns estàndards mínims d'oferta de transport públic que permetin de fer viables i competitius amb el vehicle privat els desplaçaments de la mobilitat quotidiana en el conjunt de la comarca o de l'àmbit funcional en què s'agrupin els altres serveis bàsics i els principals centres d'atracció de desplaçaments, especialment per mitjà de l'establiment de transports a demanda.

4. La Generalitat de Catalunya ha de promoure, en col·laboració amb l'Administració local, programes de cures i atenció de la vellesa i la infància en el món rural. Aquests programes han de complementar els serveis d'atenció primària bàsica i han d'ésser una eina que permeti una atenció personalitzada, amb una visió global de les necessitats dels usuaris, i han d'impulsar el repartiment de gènere equitatiu del treball de cures en la societat.

5. La Generalitat de Catalunya, juntament amb les diputacions i els consells comarcals, han de vetllar perquè els municipis rurals tinguin un servei d'atenció integrada social i sanitària que garanteixi que la gent gran visqui el màxim de temps possible al seu domicili amb el suport suficient.

6. La Generalitat de Catalunya ha de vetllar perquè tots els municipis rurals tinguin com a mínim una carretera de titularitat de la Generalitat o les diputacions d'accés al nucli principal del municipi.

7. Els departaments competents en matèria de món rural i de transició ecològica han de facilitar la implantació

CVE-DOGC-A-25211023-2025

als municipis rurals de comunitats locals d'energia que, minimitzant els impactes ambientals, permetin d'incrementar l'autoconsum en zones rurals de manera agrupada.

8. La Generalitat de Catalunya, en col·laboració amb l'Administració local, ha de promoure l'activitat econòmica als municipis rurals d'atenció especial, posant un èmfasi especial en les activitats relacionades amb el sector primari, els serveis i el comerç.

Títol V. De les mesures tributàries relatives als municipis rurals

Capítol I. Mesures en l'impost sobre la renda de les persones físiques

Article 57. Deducció per trasllat de la residència habitual a un municipi rural

1. La persona contribuent pot aplicar en la quota autonòmica de l'impost sobre la renda de les persones físiques la deducció que estableix l'apartat 2 sempre que es compleixin els requisits següents:

- a) Que traslladi la seva residència habitual a un municipi rural.
- b) Que tingui entre divuit i trenta-cinc anys, o bé que tingui al seu càrrec fills menors de fins a setze anys que s'escolaritzin a l'escola de la zona educativa o al centre adscrit a l'escola primària de referència. Aquest requisit d'escolarització no és exigible en el cas dels fills de fins a tres anys.
- c) Que la suma de la base imposable general i la de l'estalvi, menys el mínim personal i familiar, en la seva declaració de l'impost corresponent a l'exercici en què s'aplica la deducció no excedeixi de 30.000 euros. En cas de tributació conjunta, el límit d'aquest import és de 45.000 euros.

2. L'import de la deducció per trasllat de la residència habitual a un municipi rural és:

- a) De 750 euros, en cas que la persona contribuent es traslladi a un municipi rural. Si és membre d'una família monoparental, l'import és de 1.500 euros.
- b) De 1.000 euros, en cas que la persona contribuent es traslladi a un municipi rural d'atenció especial. Si és membre d'una família monoparental, l'import és de 2.000 euros.

3. La deducció per trasllat de la residència habitual a un municipi rural s'aplica en la declaració de l'impost corresponent al període impositiu en què s'ha produït el trasllat.

4. La deducció per trasllat de la residència habitual a un municipi rural només és aplicable per al primer trasllat que la persona contribuent faci a un municipi rural o a un municipi rural d'atenció especial.

Article 58. Deducció per l'adquisició de l'habitatge habitual en un municipi rural

1. La persona contribuent pot deduir de l'impost sobre la renda de les persones físiques el 15% dels imports pagats durant el període impositiu per l'adquisició d'un habitatge situat en un municipi rural, o el 20% si l'habitatge és en un municipi rural d'atenció especial, sempre que, en ambdós casos, es compleixin els requisits següents:

- a) Que l'habitatge adquirit sigui o hagi d'ésser la seva residència habitual.
- b) Que la persona contribuent tingui al seu càrrec fills menors de fins a setze anys escolaritzats o que s'escolaritzin a l'escola de la zona educativa o al centre adscrit a l'escola primària de referència. Aquest requisit d'escolarització no és exigible en el cas dels fills de fins a tres anys.
- c) Que la suma de la base imposable general i la de l'estalvi, menys el mínim personal i familiar, en la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques de la persona contribuent corresponent a l'exercici en què s'aplica no excedeixi de 36.000 euros. En el cas de tributació conjunta, aquest límit es computa individualment per a cadascuna de les persones contribuents que tingui dret a la deducció per haver fet inversions en l'habitatge habitual durant l'exercici.

2. La base màxima de la deducció per l'adquisició de l'habitatge habitual en un municipi rural és de 6.000 euros anuals.

CVE-DOGC-A-25211023-2025

3. La persona contribuent no pot aplicar la deducció per l'adquisició de l'habitatge habitual en un municipi rural en el cas que, quan entri en vigor, s'estigui aplicant la deducció estatal per inversió en habitatge habitual d'acord amb el règim transitori que estableix la disposició transitòria divuitena de la Llei de l'Estat 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni.

Article 59. Deducció per la rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural

1. La persona contribuent pot deduir el 15% dels imports pagats en el període de què es tracti per la rehabilitació d'un habitatge situat en un municipi rural que hagi estat o hagi d'ésser la seva residència habitual. El percentatge de deducció és del 20% si l'habitatge és en un municipi rural d'atenció especial.

2. La deducció per la rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural s'aplica també, si escau, a les despeses d'adquisició de l'immoble pagades a partir de l'exercici en què se n'iniciï la rehabilitació. Les obres es consideren iniciades en l'exercici en què s'hagi obtingut la corresponent llicència d'obres.

3. Per al gaudiment de la deducció per la rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural, s'han de complir les condicions següents:

a) La suma de la base imposable general i la de l'estalvi, menys el mínim personal i familiar, en la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques de la persona contribuent corresponent a l'exercici en què s'aplica no ha d'excedir de 36.000 euros. En el cas de tributació conjunta, aquest límit es computa individualment per a cadascuna de les persones contribuents que tinguin dret a la deducció per haver fet inversions en l'habitatge habitual durant l'exercici.

b) L'habitatge ha d'haver estat construït abans de l'1 de gener de 1970.

4. La base màxima de la deducció per la rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural és de 6.000 euros anuals.

5. La deducció per la rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural s'ha de minorar en l'import corresponent als ajuts o subvencions percebuts per la persona contribuent, en el període impositiu de què es tracti, de l'Administració de la Generalitat o de qualsevol altra administració pública que cobreixin la totalitat o una part de les despeses per rehabilitació.

6. A efectes de la deducció per la rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural, es consideren obres de rehabilitació de l'habitatge habitual les que tinguin per objecte principal la reconstrucció de l'habitatge per mitjà de la consolidació i el tractament de les estructures, façanes, cobertes o altres parts anàlogues, sempre que el cost global de les operacions de rehabilitació excedeixi del 25% del preu d'adquisició si s'hagués efectuat aquesta durant els dos anys immediatament anteriors al començament de les obres de rehabilitació o, altrament, del valor de mercat que tingués l'habitatge en el moment de començament de les obres. A aquests efectes, s'ha de descomptar del preu d'adquisició o del valor de mercat de l'habitatge la part proporcional corresponent al terreny.

7. La deducció per rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural és incompatible amb la deducció per rehabilitació que regula l'article 3 del Decret llei 1/2008, d'1 de juliol, de mesures urgents en matèria fiscal i financera.

Article 60. Regles comunes de les deduccions per adquisició i rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural

1. Les deduccions per adquisició i rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural es poden aplicar en l'exercici en què s'efectuï l'adquisició o s'iniciï la rehabilitació i en els catorze exercicis següents, sempre que es produeixin les despeses corresponents i es compleixin els requisits establerts.

2. La base màxima de les respectives deduccions per adquisició i rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural està constituïda pels imports invertits durant l'exercici en l'adquisició o rehabilitació de l'habitatge, incloent-hi les despeses originades que hagin estat a càrrec de l'adquirent i, en el cas de finançament aliè, l'amortització, els interessos, el cost dels instruments de cobertura del risc de tipus d'interès variable dels préstecs hipotecaris que regula l'article 19 de la Llei de l'Estat 36/2003, d'11 de novembre, de mesures de reforma econòmica, i altres despeses derivades de l'adquisició o rehabilitació. En cas d'aplicació dels esmentats instruments de cobertura, els interessos pagats per la persona contribuent s'han de minorar en els imports obtinguts per l'aplicació de l'instrument corresponent.

CVE-DOGC-A-25211023-2025

3. A efectes de les deduccions per adquisició i rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural, es considera habitatge habitual l'immoble que és habitat de manera efectiva i permanent per la persona contribuent en els terminis següents:

- a) En el cas d'adquisició de l'habitatge, en el termini de dotze mesos a comptar de la data d'adquisició.
- b) En el cas de realització d'obres de rehabilitació i, si s'escau, d'adquisició prèvia de l'habitatge, en el termini de vint-i-quatre mesos a comptar de la data d'obtenció de la llicència d'obres.

4. No obstant el que estableix l'apartat 3, s'entén que l'habitatge no perd el caràcter d'habitual, encara que no es produeixi l'ocupació en els terminis assenyalats, en els supòsits següents:

- a) Si es produeix la mort de la persona contribuent o es presenta alguna altra de les circumstàncies a què fa referència l'apartat 5 que impedeixi l'ocupació de l'habitatge.
- b) Si l'habitatge resulta inadequat per raó de la discapacitat patida pel contribuent, pel seu cònjuge o per parents, en línia directa o col·lateral, consanguínia o per afinitat, fins al tercer grau, inclòs, que convisquin amb ell.
- c) Si la persona contribuent gaudeix d'habitatge habitual per raó de càrrec o ocupació i l'habitatge adquirit no s'utilitza. En aquest supòsit, el termini de dotze mesos s'inicia a comptar de la data del cessament en el corresponent càrrec o ocupació.

5. Sens perjudici del que estableixen els apartats 3 i 4, cal que l'habitatge sigui la residència de la persona contribuent durant un període continuat de tres anys. S'entén que l'habitatge ha tingut aquest caràcter si, malgrat no haver transcorregut el període de tres anys, es produeixen circumstàncies que fan necessari el canvi d'habitatge, com celebració de matrimoni, separació matrimonial, constitució de parella de fet, extinció de parella de fet, trasllat laboral, obtenció de primera feina o d'ocupació més avantatjosa, o altres d'anàlogues.

6. Es considera habitatge habitual, conjuntament amb aquest habitatge, un traster i fins a dues places d'aparcament que hagin estat adquirits simultàniament en unitat d'acte o estiguin situats al mateix edifici o complex urbanístic.

7. Si s'adquireix un habitatge habitual en un municipi rural havent gaudit ja de les deduccions per adquisició o rehabilitació de l'habitatge habitual, no es pot aplicar la deducció per l'adquisició o rehabilitació del nou habitatge fins que els imports invertits en aquest no superin els invertits en els anteriors, en la mesura que hagin estat objecte de deducció.

8. Si per l'alienació d'un habitatge habitual, respecte del qual s'ha practicat qualsevol de les deduccions per adquisició i rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural, es genera un guany patrimonial exempt per reinversió, la base de deducció per a l'adquisició o rehabilitació del nou habitatge s'ha de minorar en l'import del guany patrimonial al qual s'aplica l'exempció per reinversió. En aquest cas, no es pot practicar cap deducció per a l'adquisició del nou habitatge mentre els imports invertits en aquest no superin tant el preu de l'anterior, en la mesura que hagi estat objecte de deducció, com el guany patrimonial exempt per reinversió.

9. La persona contribuent, en els supòsits de nul·litat matrimonial, divorci o separació judicial, o extinció de la parella estable, constituïda d'acord amb la Llei 25/2010, de 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família, pot continuar practicant aquestes deduccions, pels imports pagats en el període impositiu per a l'adquisició del que va ésser durant la vigència del matrimoni o de la parella de fet el seu habitatge habitual, sempre que continuï tenint aquesta condició per als fills comuns i el progenitor en companyia del qual quedin.

10. El gaudi efectiu de les deduccions per adquisició i rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural requereix que l'import comprovat del patrimoni de la persona contribuent en finalitzar el període impositiu excedeixi del valor obtingut de la seva comprovació al començament, almenys en l'import de les inversions dutes a terme, sense computar els interessos i altres despeses de finançament. A aquest efecte, no s'han de computar els increments o disminucions de valor experimentats durant el període impositiu pels elements patrimonials que al final d'aquest període continuïn formant part del patrimoni de la persona contribuent.

Article 61. Deducció per lloguer de l'habitatge habitual en un municipi rural

1. La persona contribuent pot deduir el 15%, fins a un màxim de 600 euros anuals, dels imports pagats en el període impositiu en concepte de lloguer de l'habitatge habitual situat en un municipi rural. Aquest percentatge és del 20% si l'habitatge habitual és en un municipi rural d'atenció especial.

2. Per a poder gaudir de la deducció per lloguer de l'habitatge habitual en un municipi rural, la persona

CVE-DOGC-A-25211023-2025

contribuent ha de complir els requisits següents:

a) Que tingui trenta-cinc anys o menys en la data de meritació de l'impost, o bé que sigui membre d'una unitat familiar amb fills de fins a setze anys escolaritzats a l'escola de la zona educativa o al centre adscrit a l'escola primària de referència. Aquest requisit d'escolarització no és exigible en el cas dels fills de fins a tres anys.

b) Que la suma de la seva base imposable general i la de l'estalvi, menys el mínim personal i familiar, en la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques, no sigui superior a 30.000 euros anuals.

3. En el cas de tributació conjunta, si algun dels declarants es troba en alguna de les circumstàncies establertes per l'apartat 2.a, l'import màxim de la deducció és de 1.200 euros, i el límit màxim de la suma de la base imposable general i de l'estalvi, menys el mínim personal i familiar, de la unitat familiar és de 45.000 euros.

4. La deducció per lloguer de l'habitatge habitual en un municipi rural només es pot aplicar una vegada, amb independència del fet que en un mateix subjecte passiu hi puguin concórrer més d'una de les circumstàncies establertes per l'apartat 2.a, i és incompatible amb la deducció per lloguer que estableix l'article 612-3 del Codi tributari de Catalunya.

5. Si, en relació amb un mateix habitatge, resulta que més d'una persona contribuent té dret a la deducció, cadascuna d'elles pot aplicar en la seva declaració una deducció per l'import que s'obtingui de dividir, entre el nombre de declarants, l'import resultant de l'aplicació del percentatge de deducció o del límit màxim de deducció, que és de 1.200 euros.

6. Les persones contribuents han d'identificar l'arrendador de l'habitatge fent-ne constar el número d'identificació fiscal en la declaració-liquidació corresponent.

Capítol II. Mesures amb relació a l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats

Article 62. Tipus de gravamen en l'adquisició de l'habitatge habitual en un municipi rural

1. El tipus de gravamen aplicable a la transmissió d'un immoble situat en un municipi rural que hagi de constituir l'habitatge habitual de la persona contribuent és del 4%. Si l'immoble és en un municipi rural d'atenció especial, el tipus impositiu és del 3%.

2. Per al gaudi dels tipus de gravamen que estableix l'apartat 1, cal que, en la data de meritació de l'impost, concorrin els requisits següents:

a) La persona contribuent ha d'ésser membre d'una unitat familiar amb fills de fins a setze anys escolaritzats en un centre educatiu al municipi rural o bé en un centre d'un altre municipi on és adscrit el centre del municipi rural. Aquest requisit d'escolarització no és exigible per als menors de fins a tres anys.

b) La suma de les bases imposables general i de l'estalvi, menys els mínims personals i familiars, corresponents als membres de la unitat familiar en la darrera declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques no ha d'excedir de 36.000 euros.

3. Als efectes de l'aplicació del tipus de gravamen a què fa referència l'apartat 1, s'han de tenir en compte les consideracions següents:

a) Es considera habitatge habitual tant l'habitatge com un traster i fins a dues places d'aparcament que hagin estat adquirits simultàniament en unitat d'acte o estiguin situats al mateix edifici o complex urbanístic.

b) S'inclou en el concepte d'immoble el terreny que s'adquireix per a construir-hi l'habitatge habitual.

c) Per a considerar que un habitatge és l'habitatge habitual de la persona contribuent ha d'haver estat habitat de manera efectiva i permanent per la persona contribuent en el termini de dotze mesos a comptar de la data d'adquisició de l'habitatge o d'acabament de les obres de construcció. En aquest darrer cas, les obres han de finalitzar en el termini de tres anys a comptar de l'adquisició.

d) Es considera habitatge habitual l'habitatge en què la persona contribuent resideix durant un període continuat de tres anys. S'entén que l'habitatge va tenir també aquest caràcter si, encara que no hagi transcorregut el període de tres anys, es produeixen circumstàncies que fan necessari el canvi d'habitatge, com celebració de matrimoni, separació matrimonial, constitució de parella de fet, extinció de parella de fet, trasllat laboral, obtenció de primera feina o d'ocupació més avantatjosa, o altres d'anàlogues.

CVE-DOGC-A-25211023-2025

e) Si l'habitatge ha estat habitat de manera efectiva i permanent per la persona contribuent en el termini de dotze mesos a comptar de la data d'adquisició o d'acabament de les obres, el període de tres anys a què fa referència la lletra d es computa des d'aquesta darrera data.

4. El tipus de gravamen aplicable a l'adquisició de l'habitatge habitual en un municipi rural té caràcter provisional i resta condicionat al compliment dels requisits temporals que estableix l'apartat 3.

Article 63. Tipus de gravamen en l'adquisició de l'habitatge habitual en un municipi rural per a rehabilitar-lo

1. El tipus de gravamen aplicable a la transmissió d'un immoble per a rehabilitar-lo situat en un municipi rural que hagi de constituir l'habitatge habitual de la persona contribuent és del 4%. Si l'immoble és en un municipi rural d'atenció especial, el tipus impositiu és del 3%.

2. Per al gaudi dels tipus de gravamen que estableix l'apartat 1, cal que, en la data de meritació de l'impost, es compleixin els requisits següents:

a) La base imposable general i de l'estalvi, menys el mínim personal i familiar, en la darrera declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques de la persona contribuent corresponent a l'exercici en què s'aplica no ha d'excedir de 36.000 euros

b) L'habitatge ha d'haver estat construït abans de l'1 de gener de 1970.

3. Als efectes de l'aplicació del tipus de gravamen a què fa referència l'apartat 1, s'han de tenir en compte les consideracions següents:

a) Es consideren obres de rehabilitació de l'habitatge habitual les que tinguin per objecte principal la reconstrucció de l'habitatge per mitjà de la consolidació i el tractament de les estructures, façanes, cobertes o altres parts anàlogues, sempre que el cost global de les operacions de rehabilitació excedeixi del 25% del preu d'adquisició si s'hagués efectuat aquesta durant els dos anys immediatament anteriors al començament de les obres de rehabilitació o, altrament, del valor de mercat que tingués l'habitatge en el moment del començament de les obres. A aquests efectes, s'ha de descomptar del preu d'adquisició o del valor de mercat de l'habitatge la part proporcional corresponent al terreny.

b) Les obres de rehabilitació han de finalitzar en el termini de dos anys a comptar de l'adquisició.

c) Per a considerar que l'habitatge és l'habitatge habitual del contribuent, cal que sigui habitat de manera efectiva i permanent per ell en el termini de dotze mesos a comptar de la data d'acabament de les obres.

d) Es considera habitatge habitual l'habitatge en què la persona contribuent resideix durant un període continuat de tres anys a comptar de la data d'acabament de les obres. S'entén que l'habitatge va tenir també aquest caràcter si, encara que no hagi transcorregut el període de tres anys, es produeixen circumstàncies que fan necessari el canvi d'habitatge, com celebració de matrimoni, separació matrimonial, constitució de parella de fet, extinció de parella de fet, trasllat laboral, obtenció de primera feina o d'ocupació més avantatjosa, o altres d'anàlogues.

4. El tipus de gravamen aplicable en l'adquisició de l'habitatge habitual en un municipi rural per a rehabilitar-lo té caràcter provisional i resta condicionat al compliment dels requisits que estableix l'apartat 3.

Article 64. Bonificació per expedients de domini, actes de notorietat i actes complementàries de documents públics referits a immobles situats en un municipi rural

S'estableix una bonificació del 75% de la quota tributària de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, en la modalitat de transmissions patrimonials oneroses, per als expedients de domini, les actes de notorietat i les actes complementàries de documents públics que estableix l'article 7.2.c del text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, referits a immobles situats en un municipi rural.

Títol VI. De l'autonomia local dels municipis rurals

Article 65. L'autonomia local dels municipis rurals

CVE-DOGC-A-25211023-2025

La Generalitat de Catalunya ha de vetllar perquè s'adoptin els mecanismes necessaris per a garantir l'autonomia dels municipis rurals, per mitjà de llur participació en els procediments d'identificació, disseny, execució i avaluació de les polítiques públiques que els afectin específicament.

Article 66. Participació dels municipis rurals en els òrgans de la Generalitat de Catalunya

El Govern, per a incorporar la visió dels municipis rurals a tots els espais de participació i concertació de l'acció de govern amb altres agents, tant d'àmbit territorial com sectorial, ha de garantir que en tots els òrgans en què participin representants del món local hi hagi representació dels municipis rurals amb un membre específic. En els casos que la composició de l'òrgan ho permeti, han d'ésser almenys dos els representants, dels quals un ho ha d'ésser d'un municipi rural d'atenció especial.

Article 67. Garantia de l'autonomia local dels municipis rurals davant del Parlament de Catalunya

Correspon al Consell de Govern Local la defensa de l'autonomia local. El Parlament de Catalunya, en exercici de les seves funcions i especialment en la seva activitat legislativa, ha de vetllar per garantir el principi d'autonomia local i corregir-ne qualsevol afectació.

Article 68. La conciliació prèvia

1. La conciliació prèvia té l'objecte d'intentar resoldre de manera acordada els conflictes que sorgeixen entre la Generalitat i els municipis rurals i els conflictes d'aquests entre si, abans de la interposició del recurs contenciós administratiu. Els acords assolits en el procediment de conciliació prèvia tenen força executiva entre les parts.
2. El tràmit de conciliació té, en tot cas, caràcter voluntari i previ a la interposició de l'acció jurisdiccional, i no substitueix el requeriment previ als litigis entre administracions que estableix la normativa sobre la jurisdicció contenciosa administrativa.
3. El procediment de conciliació prèvia s'ha d'iniciar abans del finiment del termini de dos mesos des de la publicació de la norma o des que el municipi rural hagi conegut o pogut conèixer l'acte, actuació o inactivitat de la Generalitat. El termini per a assolir la conciliació és d'un mes a comptar de l'inici del procediment de conciliació.

Disposicions addicionals

Primera. Aplicació de les mesures del règim especial a altres municipis

1. En el moment de l'entrada en vigor d'aquesta llei s'inclouen en el règim que aquesta estableix els municipis amb una població igual o inferior a dos mil habitants que no formin part d'una comarca rural i no compleixin les condicions que estableix l'article 3.c.
2. Els municipis que pertanyen a una comarca rural i tenen una població superior a dos mil habitants i inferior a tres mil habitants, una densitat de població inferior a noranta habitants per quilòmetre quadrat i una taxa de creixement de la població negativa els darrers deu anys poden sol·licitar d'ésser inclosos en el règim que estableix aquesta llei justificant els indicadors que estableix l'article 3 per als municipis rurals i els municipis rurals d'atenció especial que avalin aquesta sol·licitud.
3. En els casos a què fa referència l'apartat 2, el departament competent en matèria de cooperació local ha de resoldre les sol·licituds en el termini de sis mesos, amb la consulta prèvia al Consell Català de Municipis Rurals i amb l'informe previ del departament competent en matèria de desenvolupament del món rural per a avaluar els indicadors formulats a les propostes de conformitat amb els que estableix l'article 3 per als municipis rurals i els municipis rurals d'atenció especial, inclòs l'indicador de temps de desplaçament als serveis bàsics.

Segona. Aplicació parcial de les mesures a altres municipis

CVE-DOGC-A-25211023-2025

En el cas dels municipis de fins a cinc mil habitants d'una comarca rural en els quals hi hagi deu o més nuclis de població agregats de menys de cinc-cents habitants i dels municipis de més de cinc mil habitants d'una comarca rural que tinguin deu o més nuclis agregats de menys de cinc-cents habitants i que tinguin una densitat de població inferior a vint habitants per quilòmetre quadrat i una taxa de creixement de la població negativa els darrers deu anys, els beneficis que aquesta llei estableix s'apliquen només a llurs nuclis agregats i a llurs habitants, sens perjudici del que estableix l'article 26.2 amb relació al Fons Específic de Municipis Rurals.

Tercera. Exempció de la taxa de publicació d'anuncis en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*

Els ajuntaments dels municipis rurals, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, resten exempts de la taxa per la publicació dels anuncis d'inserció obligatòria en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Quarta. Transició ecològica del sector agroalimentari

1. El departament competent en matèria d'indústria agroalimentària i polítiques d'alimentació ha d'estudiar la creació d'una llicència directa o altres mesures que afavoreixin la implantació d'infraestructures i activitats menors en el sector agroalimentari per tal d'agilitar els tràmits administratius, amb l'objectiu d'afavorir l'activitat del sector i la implantació de petites empreses.
2. En l'adopció de les mesures a què fa referència l'apartat 1 s'ha de tenir en compte, com a factor afavoridor, la transició ecològica en el sector agroalimentari per a les explotacions que vulguin fer la conversió.

Cinquena. Agenda rural de Catalunya

1. La prestació i el gaudi dels serveis públics de la Generalitat de Catalunya han d'assolir la paritat real i efectiva entre el món rural i la resta de Catalunya abans del 2040.
2. La tramitació de les normes amb rang de llei i de reglament de la Generalitat de Catalunya ha d'incorporar una avaluació d'impacte sobre els avenços en l'assoliment de la paritat real i efectiva en la prestació i el gaudi dels serveis públics de la Generalitat entre el món rural i la resta de Catalunya.

Sisena. Manaments de caràcter organitzatiu

1. El departament competent en matèria de cooperació local, en el termini de tres mesos a comptar de l'aprovació d'aquesta llei, ha de crear un grup d'estudi format per persones expertes en l'àmbit normatiu i per representants d'òrgans com el Consell Català de Municipis Rurals i la Comissió Interdepartamental de Governança Rural amb l'objectiu d'elaborar un informe detallat de la legislació vigent que expressi les polítiques sectorials i econòmiques que afecten els municipis rurals. Les entitats municipalistes també poden designar persones expertes per a formar part d'aquest grup d'estudi, d'acord amb els criteris de composició que hagi establert el departament competent en aquesta matèria. Aquest informe ha d'adoptar una perspectiva rural, tenint en compte els impactes reals i potencials i els seus efectes en les perspectives de desenvolupament, creixement i ocupació rural, el benestar social i la qualitat ambiental dels municipis rurals. A més, l'informe ha d'establir pautes per a futures normes rellevants, des de la perspectiva de llur possible impacte sobre els municipis rurals.
2. El departament competent en matèria d'urbanisme, en el termini de tres mesos a comptar de l'aprovació d'aquesta llei, ha de crear una comissió de treball conjunta amb les entitats més representatives dels municipis rurals que tingui per objecte estudiar i proposar mesures d'adaptació de la normativa urbanística a la realitat, les necessitats i la capacitat d'actuació dels municipis rurals. Els treballs de la comissió s'han de desenvolupar durant els sis mesos següents a la seva constitució i han de finalitzar amb la redacció d'un informe amb propostes concretes d'adaptació de la normativa per a implantar reglamentàriament i legislativament. En concret, s'han de desenvolupar propostes per als municipis rurals amb relació a nous models de gestió urbanística específics per als nuclis de població amb poca població i en recessió, per al sòl urbà consolidat, per al sòl urbà no consolidat, per al sòl urbanitzable i per a les urbanitzacions preexistents en sòl no urbanitzable.
3. El departament competent en matèria de mobilitat i transports, en el termini de tres mesos a comptar de l'aprovació d'aquesta llei, ha de crear una comissió de treball conjunta amb les entitats més representatives dels municipis rurals que tingui per objecte estudiar i proposar mesures per a garantir un sistema de transport

CVE-DOGC-A-25211023-2025

públic adaptat a la realitat, les necessitats i la capacitat dels municipis rurals. Els treballs de la comissió s'han de desenvolupar durant els sis mesos següents a la seva constitució i han de finalitzar amb la redacció d'un informe amb propostes concretes i sostenibles. Aquest informe ha de tenir en compte la transversalitat de gènere i el seu impacte sobre les diferents necessitats de mobilitat. En concret, s'han de desenvolupar propostes per als municipis rurals amb relació a la definició i aplicació d'uns estàndards mínims d'oferta de transport públic als municipis rurals a partir de l'estudi i l'anàlisi dels elements següents:

- a) La coordinació de l'oferta de transport públic als municipis rurals amb els altres serveis de la xarxa de transport públic, prioritàriament amb els serveis ferroviaris.
- b) Un model tarifari integrat que no penalitzi la quantitat de quilòmetres recorreguts, sinó que introdueixi els mecanismes de correcció necessaris per a incentivar l'ús del transport públic als municipis rurals.
- c) La maximització de les sinergies entre el transport escolar i l'oferta de transport públic, amb la planificació i el finançament conjunts i coordinats d'ambdós serveis per part dels departaments competents en matèria d'educació i de mobilitat i transports.
- d) L'ús de les diverses modalitats de transport a demanda, incloent-hi la prestació de serveis amb vehicles de menys de nou places, sempre que impliquin una millora de l'oferta de transport públic, es vetlli per evitar que la bretxa digital en col·lectius que no tenen accés a les tecnologies de la informació i la comunicació sigui una barrera per a l'ús d'aquests serveis de transport públic i es promogui la unificació de les plataformes tecnològiques associades en un ecosistema obert i interoperable.
- e) La creació d'un sistema públic d'automòbil compartit que complementi l'oferta de transport públic.
- f) La participació dels consells comarcals de les comarques on es trobin els municipis rurals en la governança del sistema de transport públic.

4. El departament competent en matèria de telecomunicacions, en el termini de tres mesos a comptar de l'aprovació d'aquesta llei, ha de crear una comissió de treball conjunta amb les entitats més representatives dels municipis rurals que tingui per objecte estudiar i proposar mesures per a garantir la plena connectivitat dels municipis rurals. Els treballs de la comissió s'han de desenvolupar durant els sis mesos següents a la seva constitució i han de finalitzar amb la redacció d'un informe amb propostes concretes i sostenibles. En concret, han de desenvolupar propostes per als municipis rurals amb relació a la cobertura de la telefonia mòbil i la xarxa de fibra òptica. Aquesta comissió ha de desenvolupar propostes concretes i planificades per a garantir la cobertura de la telefonia mòbil als municipis rurals i el desplegament de la xarxa pública de fibra òptica amb punts d'accés a tots els municipis de Catalunya.

5. La Generalitat de Catalunya ha de constituir un grup de treball amb els departaments i els municipis implicats per a la definició d'un pla d'infraestructures dels municipis rurals que ha de garantir l'accés als serveis bàsics a totes les persones residents als municipis rurals.

6. L'Administració de la Generalitat, en un termini de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'impulsar o posar a disposició les mesures de suport i assistència i de prestació de serveis digitals, relatius a la tramitació digital i l'atenció ciutadana amb relació a aquesta llei, amb la signatura prèvia dels corresponents convenis de col·laboració, en els quals s'han d'establir les condicions, els terminis, els recursos i el sistema de finançament de les mesures.

Disposicions transitòries

Primera. Vigència temporal dels beneficis fiscals

1. Les deduccions de l'impost sobre la renda de les persones físiques que estableixen els articles 57 a 61 són aplicables fins a quatre anys després de l'aprovació d'aquesta llei als casos següents:

- a) Al trasllat de la residència habitual a un municipi rural.
- b) A l'adquisició o rehabilitació de l'habitatge habitual en un municipi rural.
- c) A l'arrendament de l'habitatge habitual en un municipi rural.

2. Les deduccions que estableixen els articles 58 i 59, sens perjudici del que estableix l'apartat 1 i d'acord amb el que disposa l'article 60.1, es poden aplicar en l'exercici en què s'adquireixi l'habitatge o se'n comenci la

CVE-DOGC-A-25211023-2025

rehabilitació i en els catorze exercicis següents, sempre que es produeixin les despeses esmentades i es compleixin els requisits establerts.

3. Els tipus de gravamen en l'impost sobre transmissions patrimonials oneroses que estableixen els articles 62 i 63 s'apliquen a les transmissions efectuades fins a quatre anys després de l'aprovació d'aquesta llei.

4. La bonificació de la quota de transmissions patrimonials oneroses que estableix l'article 64 s'aplica als expedients de domini, les actes de notorietat i les actes complementàries de documents públics iniciats o atorgats fins a quatre anys després de l'aprovació d'aquesta llei.

Segona. Fons Específic de Municipis Rurals

1. Per al primer any d'aplicació del Fons Específic per a Municipis Rurals, l'assignació específica ha d'ésser:

a) Per als municipis rurals d'entre 501 i 1.000 habitants que no siguin considerats municipis d'atenció especial, l'equivalent al 15% de l'import que els hagi correspost del Fons de Cooperació Local per a l'any en curs.

b) Per als municipis rurals d'atenció especial, l'equivalent al 25% de l'import que els hagi correspost del Fons de Cooperació Local per a l'any en curs.

c) Per a la resta de municipis rurals, l'equivalent al 10% de l'import que els hagi correspost del Fons de Cooperació Local per a l'any en curs.

2. Els imports de les assignacions específiques del Fons Específic per a Municipis Rurals per a cada tipus de municipi rural a què fa referència l'apartat 1 serveixen de base per al càlcul de l'exercici següent.

Disposició derogatòria

Resten derogades totes les disposicions del mateix rang o de rang inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei.

Disposicions finals

Primera. Manaments de contingut normatiu

1. Es faculta el Govern per a dictar totes les disposicions que calgui per al desplegament i l'execució d'aquesta llei.

2. El Govern, a partir de l'exercici següent a l'aprovació d'aquesta llei, ha d'incloure cada any en el projecte de llei de pressupostos de la Generalitat les partides pressupostàries necessàries per a garantir l'efectivitat d'aquesta llei i fer front a les obligacions establertes.

3. El Govern ha de fer una previsió econòmica per a finançar els consells comarcals de comarques rurals per tal que disposin d'un tècnic de protecció civil que doni suport als municipis rurals de llur comarca, i també per a l'exercici de les actuacions derivades de l'aplicació de l'article 44.

4. El departament competent en matèria d'Administració local ha de publicar la llista inicial de municipis rurals en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* en el termini de sis mesos a comptar de l'aprovació d'aquesta llei, d'acord amb el que estableix l'article 4.

5. El departament competent en matèria d'habitatge, en el termini d'un any a comptar de l'aprovació d'aquesta llei, ha d'elaborar un avantprojecte de llei de modificació de la legislació vigent en allò que calgui per tal que l'Administració pugui actuar amb relació als immobles o sòl privats situats en municipis rurals que es trobin sense ús amb incompliment de la funció social de la propietat.

6. El departament competent en matèria de cooperació local ha d'elaborar el reglament de desenvolupament del Fons Específic de Municipis Rurals en el termini de sis mesos a comptar de l'aprovació d'aquesta llei.

7. El departament competent en matèria de cooperació local, en el termini de tres mesos a comptar de

CVE-DOGC-A-25211023-2025

l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'iniciar la tramitació de la modificació del Decret 166/2022, de 13 de setembre, pel qual es crea el Consell Català de Municipis Rurals, per tal d'adequar-lo als continguts i requeriments d'aquesta llei.

8. El departament competent en matèria d'habitatge, en el termini d'un any a comptar de l'aprovació d'aquesta llei, ha de proposar la regulació de les places turístiques situades en habitatges i en segones residències als municipis rurals de manera proporcional a la població fixa i d'acord amb les necessitats d'habitatge permanent per a residència de les persones en aquests municipis.

Segona. Modificació del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya

S'afegeix una lletra, la *f*, a l'article 72.1 del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, amb el text següent:

«f) Els rurals.»

Tercera. Modificació del Codi tributari de Catalunya

Amb efectes de l'1 de gener del 2025, es modifica l'article 612-3 del Codi tributari de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 612-3. Deducció per lloguer de l'habitatge habitual

»1. Els contribuents poden deduir el 10%, fins a un màxim de 500 euros anuals, de les quantitats satisfetes en el període impositiu en concepte de lloguer de l'habitatge habitual, sempre que compleixin els requisits següents:

»a) Que es trobin en alguna de les situacions següents:

»– Tenir 35 anys o menys en la data de meritació de l'impost.

»– Haver estat a l'atur 183 dies o més durant l'exercici.

»– Tenir un grau de discapacitat igual o superior al 65%.

»– Ésser vidu o vídua i tenir 65 anys o més.

»b) Que la suma de llur base imposable general i de l'estalvi, menys el mínim personal i familiar, no sigui superior a 30.000 euros anuals.

»2. Els contribuents poden deduir el 10%, fins a un màxim de 1.000 euros anuals, de les quantitats satisfetes en el període impositiu en concepte del lloguer de l'habitatge habitual, sempre que en la data de meritació pertanyin a una família nombrosa o monoparental i compleixin el requisit establert per la lletra *b* de l'apartat 1.

»3. En el cas de tributació conjunta, si algun dels declarants es troba en alguna de les circumstàncies especificades per la lletra *a* de l'apartat 1 i per l'apartat 2, l'import màxim de la deducció és de 1.000 euros, i el de la suma de la base imposable general i de l'estalvi, menys el mínim personal i familiar, de la unitat familiar és de 45.000 euros.

»4. Aquesta deducció només es pot aplicar una vegada, amb independència del fet que en un mateix subjecte passiu hi puguin concórrer més d'una de les circumstàncies establertes per la lletra *a* de l'apartat 1.

»5. Un mateix habitatge no pot donar lloc a l'aplicació d'un import de deducció superior a 1.000 euros. D'acord amb això, si en relació amb un mateix habitatge resulta que més d'un contribuent té dret a la deducció conforme a aquest precepte, cadascun podrà aplicar en la seva declaració una deducció per aquest concepte per l'import que s'obtingui de dividir la quantitat resultant de l'aplicació del 10% de la despesa total o el límit màxim de 1.000 euros, si escau, pel nombre de declarants amb dret a la deducció.

»6. A l'efecte de l'aplicació d'aquesta deducció, són famílies nombroses les que defineix la Llei 40/2003, del 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses.

»7. Els contribuents han d'identificar l'arrendador o arrendadora de l'habitatge fent-ne constar el número d'identificació fiscal en la declaració-liquidació corresponent.

»8. A l'efecte de l'aplicació d'aquesta deducció, i de conformitat amb l'article 94 de la Llei general tributària, les entitats gestores de la Seguretat Social han de facilitar la informació relativa a les persones que han estat a

CVE-DOGC-A-25211023-2025

l'atur més de 183 dies durant l'exercici.

»9. Aquesta deducció resta condicionada a la justificació documental adequada i suficient dels pressupòsits de fet i dels requisits que en determinen l'aplicabilitat.»

Quarta. Modificació de la Llei 28/2002, de creació de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran

Es modifica la lletra *f* de l'apartat 2 de l'article 9 de la Llei 28/2002, de 30 de desembre, de creació de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran, que resta redactada de la manera següent:

«f) Set representants de les administracions locals de l'Alt Pirineu i Aran proposats per les entitats municipalistes.»

Cinquena. Modificació del Decret 201/2015, dels òrgans de participació comunitària en el sistema sanitari públic de Catalunya

1. S'afegeix un paràgraf al final de la lletra *c* de l'apartat 1 de l'article 3 del Decret 201/2015, de 15 de setembre, dels òrgans de participació comunitària en el sistema sanitari públic de Catalunya, amb el text següent:

«Un en representació dels municipis rurals proposat per consens entre les principals entitats municipalistes.»

2. Es modifica la lletra *c* de l'apartat 1 de l'article 7 del Decret 201/2015, que resta redactada de la manera següent:

«c) Els vocals següents:

»Tres en representació i a proposta del departament competent en matèria de salut, un dels quals actua com a secretari. Una d'aquestes vocalies ha de correspondre a una persona designada per la persona titular de la Secretaria de Salut Pública.

»Cinc en representació dels ajuntaments i dels consells comarcals de la regió: dos a proposta de la Federació de Municipis de Catalunya, dos a proposta de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i un en representació dels municipis rurals proposat per consens entre les principals entitats municipalistes.

»Un en representació del consell de vegueria corresponent, a proposta del ple.

»Dos en representació i a proposta de les organitzacions sindicals més representatives en l'àmbit territorial de la regió, segons les dades del departament competent en matèria de treball.

»Dos en representació i a proposta de les organitzacions empresarials més representatives en l'àmbit territorial de la regió.

»Un en representació i a proposta de cadascuna de les corporacions professionals sanitàries de l'àmbit territorial corresponent: Col·legi Oficial de Metges; Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers, i Col·legi Oficial de Farmacèutics.

»Dos en representació dels proveïdors de serveis sanitaris de l'àmbit territorial de la regió, a proposta de la Comissió d'Entitats Proveïdores del Servei Català de la Salut.

»Dos en representació de les associacions de consumidors i usuaris més representatives en l'àmbit territorial de la regió, a proposta del Consell de les Persones Consumidores de Catalunya.

»Un en representació de les associacions de malalts més representatives en l'àmbit territorial de la regió, a proposta del Consell Consultiu de Pacients de Catalunya.

»Un en representació de les associacions de veïns més representatives en l'àmbit territorial de la regió, a proposta de la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya.

»Un en representació i a proposta del consell consultiu i de coordinació de salut pública de la regió sanitària corresponent.

»Dues persones de reconegut prestigi, a proposta de la persona titular del departament competent en matèria de salut.

»En el consell de participació que es constitueixi en la Regió Sanitària Alt Pirineu i Aran, un en representació

CVE-DOGC-A-25211023-2025

del Consell General d'Aran, a proposta del Ple.»

Sisena. Modificació del Decret 466/2004, relatiu a determinats instruments de planificació de la mobilitat i al Consell de la Mobilitat

S'afegeix un paràgraf al final de l'apartat 1 de l'article 8 del Decret 466/2004, de 28 de desembre, relatiu a determinats instruments de planificació de la mobilitat i al Consell de la Mobilitat, amb el text següent:

«1 vocal en representació dels municipis rurals proposat per consens entre les principals entitats municipalistes.»

Setena. Modificació del text refós de la Llei de l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre

Es modifica la lletra *f* de l'apartat 2 de l'article 9 del text refós de la Llei de l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre, aprovat pel Decret legislatiu 1/2003, de 8 de gener, que resta redactada de la manera següent:

«f) Cinc persones representants de les administracions locals de les comarques de l'Ebre, proposades per les entitats municipalistes, una de les quals en representació dels municipis rurals proposada per consens entre les principals entitats municipalistes.»

Vuitena. Modificació de la Llei 33/2010, de polítiques de joventut

Es modifica la lletra *r* de l'apartat 3 de l'article 3 de la Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut, que resta redactada de la manera següent:

«r) Atendre d'una manera específica les persones joves que resideixen al medi rural i, especialment, als municipis rurals.»

Novena. Modificacions de decrets

Les modificacions fetes per aquesta llei del Decret 466/2004, de 28 de desembre, relatiu a determinats instruments de planificació de la mobilitat i al Consell de Mobilitat; del Decret 201/2015, de 15 de setembre, dels òrgans de participació comunitària en el sistema sanitari públic de Catalunya, i del Decret 166/2022, de 13 de setembre, pel qual es crea el Consell Català de Municipis Rurals, mantenen el rang reglamentari de decret a efectes de desplegament, modificació i derogació.

Desena. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor al cap de vint dies d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, llevat de les mesures relatives a l'impost sobre la renda de les persones físiques que estableix el capítol I del títol V, que tenen efectes a partir de l'1 de gener de l'any posterior a l'aprovació d'aquesta llei.

Per tant, ordeno que tota la ciutadania a la qual sigui aplicable aquesta llei cooperi al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 30 de juliol de 2025

Salvador Illa i Roca

President de la Generalitat de Catalunya

CVE-DOGC-A-25211023-2025

Per suplència (Decret 143/2025, de 22 de juliol, DOGC núm. 9461, de 24.7.2025)

Albert Dalmau Miranda

Conseller de la Presidència

Albert Dalmau Miranda

Conseller de la Presidència

(25.211.023)